

Slovenski dom

Stev. 179.

V Ljubljani, torek 8. avgusta 1939

Leto IV

Pisma iz najmanjše in najmlajše slovanske države: „Mi hočemo samo svoje obdržati!“

Govoril sem z visokim uradnikom iz zunanjega ministrstva.

»Pri nas nimate simpatij, pravim. Govore, da ste izdali republiko in da ste krivi razpada države.«

»Vem, da za nas nimate simpatij in da pri vas o vsem mogočem pišejo in še več govorijo. A prebrani sem, da vi na našem mestu ne bi storili nič drugega kot smo storili mi. Imeli smo na izbero: da nas raztrgajo na tri države ali da se ločimo od prejšnjih sodržavljancev v samostojno republiko. Mi ne bi mogli več rešiti ali uničiti državo. To so storili Čehi, ko so uvedli oziroma hoteli uvesti proti slovaški federalistični republiko vojaško diktaturo. Ta poizkus je zadnji žebelj v rakev ČSR. Kljub federalizaciji niso ravnali v državi nič drugače kot prej dvajset let. Ugoden slučaj nam je prinesel najbolj srečno rešitev, ustanovitve lastne države. Da smo se podali Nemcem? To ni tako hudo, kot se vidi (Bi se vi uprli?) Mi smo čisto samostojna država, delamo kakor sami hočemo, nihče nas ne ravna in nam ne pomaga. Tisti pas na zapadu smeje Nemci utrjevati, to je res. Pa ali ni bolje, da izberemo to manjše zlo? Če pride do vojne proti severu s Poljsko, ali bi mi mogli braniti Nemcem prehod čez naše ozemlje?«

»Kaj pa nemška posadka v Bratislavi?«
»To je ena izmed praznih govoric. V Bratislavi ni nobene nemške posadke ali nemškega poveljstva, ampak je samo nemško poslanstvo, ki skupno s slovaško vojaško komisijo razpravlja o izvedbi znanega pakta o udržitvi zapadne Slovaške po Nemčiji. Sicer pa o nemški vojski pri nas ne more biti govora.«

»Toda ali nima na ta način Nemec svoje stopinje na slovaški zemlji?«

»Mi se ničesar ne bojimo. Rešiti smo se hoteli pred razkosanjem, zakaj razkosani ne bi imeli ne šol ne pravice združevanja ne narodne kulturne celote. Tako pa smo združeni in če nam dajo mir, si v nekaj letih ustvarimo iz Slovaške tako narodno celoto, da bo svet gledal.«

»Pa govorite o tem, kako bo Poljska gotovo padla — kako si jo bosta razdelili Nemčija in Rusija, saj ti dve ideologiji se morata srečati — da bo padla tudi Madžarska, kako vendar sklepate, da boste prav vi obstali?«

»Mi se ne maramo brigati za visoko politiko. Mi hočemo svoje obdržati, od nikogar nič nečemo.«

»Razen od Madžarov, ga prekinem smeje.«

»No, da, to je naše narodno ozemlje, ki spada k naši narodni celoti. V Jugoslaviji gledate preveč iz plitvice, visoke perspektive. Ne, treba je gledati čisto od blizu, iz vsakdanjosti: obdržati moramo vso zemljo in si urediti to naše državno življenje čim bolj prijetno, da bo ustrezalo našim potrebam in željam. Mi se po svetu ne oziramo. Čemu bi vodili visoko politiko?«

»Toda ne smete misliti, da vas bo ta izenačena vsakdanjost zadovoljila. Treba vam bo odkriti širše obzorje. Zapirate se v svoj svet, ki po vaše mora biti ožek?«

»Mi si ne belimo glav s takimi problemi. Imamo dela in vseh mogočih dolžnosti dovolj. Treba je delati. In tudi delamo, čez ure, ponoči in podnevi. Sedaj se polagoma življenje unaša in ureja. Malo miru je že prišlo med naše delo, tako da si včasih že lahko malce oddahnemo. Pomislite, kaj vse je bilo treba, da smo prišli do tega približno urejenega, samostojnega državnega življenja. Vsega nam je zmanjkovalo. Prej Slovaki nismo imeli dostopa do odgovornejših mest, mi pa smo sedaj potrebovali strokovnega uradništva. Poglejte samo diplomacijo! To je bil za nas Slovače neznan svet. Ob ustanovitvi države nihče ni vedel, kako bomo uredili zunanje politično službo, kako bomo navezali meddržavne stike in kako bo šla trgovina. Sam sem bil v teh dneh diplomat in odšel s Slovaškega v inozemstvo. Prijatelji so zmajevali z glavami, kaj bom počel, kako bom nastopal. A spustili smo se v vsako delo s pogumom in tako sem tudi jaz dejal samo: Nič se ne bojte, bom že opravil! Ko sem odhajal na svoje mesto v inozemstvo, kjer še nikoli ni Slovaček zastopal lastne države, sem odšel edino s polnilnim peresom. Nič drugega, to je bila vsa moja diplomatska prtljaga! S polnilnim peresom sem šel delat diplomacijo. Poglejte sedaj po nekaj mesecih! Priznala nas je cela vrsta evropskih držav in druge jim bodo sledile. Naše ime je zapisano v Evropi. Mi verujemo trdno kot skala. Vzdržali bomo karkoli.«

Drugi Slovaček, s katerim sem govoril, je bil eden višjih kulturnih činiteljev, odlični pisatelj in po vsem govorjenju zelo nepristranski. Ta je nametel drobnih poglobov in anekdot, da mi je marsikatera poteza v novem in starem slovaškem življenju postala razumljiva.

Smolej Viktor.

Poljska povabljen v vojaške posvete v Moskvo

London, 8. avg. o. »Daily Express« objavlja vest iz Varšave, da je sovjetski veleposlanik v Varšavi povabil načelnika poljskega generalnega štaba, da naj pošlje poljsko vojaško zastopstvo na vojaška pogajanja med Anglijo, Francijo in Rusijo v Moskvi.

Chamberlain pripravlja novi Monakovo - pišejo nemški listi

Berlin, 8. avgusta m. Na zadnji govor poljskega maršala Smigly Rydsa zelo ostro odgovarja nemško časopisje. V svojih komentarjih predvsem odgovarja maršalu na trditve, da Poljska nima napadalnih namenov ter da se je pripravljena odpovedati vsakemu neposrednemu in posrednemu napadu, ki bi škodoval interesom Poljske.

Na to trditev pravi nemško časopisje, da je to le stara fraza in da poljski listi zdaj poskušajo govor maršala Smiglyega označiti kot zadnji opomin Nemčiji. Nemški časopisi tudi omenjajo besede polkovnika Vende, ki je dejal, da bodo Poljaki gnali nemško vojsko vse do vrat Berlina.

Toda nekateri dobro poučeni politični krogi zatrjujejo, da je angleška politična javnost vznemirjena zaradi vesti, da bo Chamberlain letošnje parlamentarne počitnice izkoristil v to, da bo na mirnem način rešil tudi gdansko vprašanje na sestanku, kakršna sta bila sestanka v Münchnu in v Godesbergu. Uradno pa nemškim krogi o tem še ni ničesar znanega.

London, 8. avg. o. »Times« objavlja uvodnik, v katerem odločno zavračajo vesti o tem, da

bi se naj bil Chamberlain odločil za gospodarska pogajanja z Nemčijo. Prav tako pravi list, da niso resnične vesti, da se angleški finančniki pulijo za to, da bi se naj sklicala mednarodna konferenca, ki naj uredi usodo Gdanska. Na to konferenco ne bi smela biti povabljen Sovjetska Rusija.

Churchill napada Chamberlaina

London, 8. avgusta. o. Voditelj konservativnih opozicijoncev Winston Churchill je izjavil časniki, da je Chamberlain zato poslal parlament na počitnice, da bi se lahko v zatišju pogajal z Nemčijo. Churchill je prepričan, da je Chamberlain res ponudil ogromne gospodarske ugodnosti Nemčiji, če bi bilo za to ceno možno doseči mirno rešitev vseh najvažnejših vprašanj.

Churchill je izjavil, da bo za vsako ceno preprečil kak drugi monakovski sporazum. Če Chamberlain ne bo hotel sklicati parlamenta, bo sam sklical poslanke. Računa, da bi se odzvalo 200 poslancev, ki bi nato na sestanku v eni izmed lon-

donskih dvoran preprečili Chamberlainu njegove poteze. Churchill je izjavil, da je pri vsem še najboljše to, da se Poljska tako trdno drži.

Odnosaji med Poljsko in Gdanskem so se zboljšali

Gdansk, 8. avgusta. m. Zadnja nota, s katero je Poljska nekako napovedala, da bo znova dovolila uvoz iz Gdanska v primeru, če bi gdanski senat zagotovil pravice poljskim carinikom ter pristal na to, da bo te pravice tudi spoštoval, je odnošaje med Gdanskem in Poljsko zboljšala. V Gdanku zatrjujejo, da se v poljskih krogih sploh ne omenja gdanska zahteva. Most čez Vislo pri Gezemarku, 25 km vzhodno od Gdanska, bo prihodnje dni dograjen. Ta most je važen zato, ker bo s pomočjo njega možen neposreden avtomobilski promet med Gdanskem in Vzhodno Prusijo.

Varšava, 8. avgusta m. Včeraj se je zbrala pred nemškim konzulatom večja skupina ljudi, ki so začeli demonstrirati proti Nemčiji. Takoj je nastopila policija in je demonstrante razgnala.

Poslabšanje odnosajev med Japonsko in Anglijo:

Japonski bombniki obstreljujejo angleške ladje

London, 8. avg. m. Iz Tokia poročajo, da so japonski bombniki obstreljevali včeraj dve angleški ladji. Te vesti so v Londonu in drugod v Angliji vzbudile mnogo razburjenja.

Tudi sredi se bile v Tokiu velike protiangelske demonstracije. Izbruhnile so po seji ministrov japonskih vojaških ustanov. Demonstracije so zavezale posebno velik razmah v mestu Kobe, kjer je bilo zbranih okoli 100.000 ljudi. Zaradi dogodka na Japonskem in Kitajskem je angleška vlada izdala nekaj sklepov, ki kažejo, da postaja stanje na Daljnem vzhodu vedno bolj napeto. Tako je med drugim angleška vlada naročila, da se angleške čete iz Egipta takoj prepeljejo v Singapur, glavna pomorska oporišča Velike Britanije na Daljnem vzhodu. Prav tako je angleška vlada poslala v Singapur tudi več letalskih eskadril.

Japonska prekrine danes pogajanja z Anglijo

Tokio, 8. avg. o. Agencija Domey objavlja poluradno, da se bodo odnosi med Japonsko in Anglijo izredno poslabšali, če angleška vlada takoj ne bo odgovorila na zadnje japonske predloge o ureditvi spora zaradi Tiencina. Agencija dostavlja, da je bil v vseh vprašanjih že dosežen sporazum med Anglijo in Japonsko, sporazumeti se še niso mogli samo o usodi kitajskega denarja, ki je naložen v angleških bankah v Tiencinu.

Agencija Domey dostavlja, da ima Anglija je še en dan časa, da odgovori na zadnje japonsko noto. Če danes ne pride odgovor, tedaj bo Japonska prekinila pogajanja z Anglijo.

Sovjetska Rusija si je priključila Zunanjo Mongolijo

Dosedaj je bila Zunanja Mongolija samostojna in samo pod ruskim varstvom

Moskva, 8. avgusta. o. Svet sovjetskih komisarjev je sklenil oklicati združitev med Sovjetsko Rusijo in Zunanjo Mongolijo. Zunanja Mongolija je bila do sedaj nekakšna samostojna zvezna republika. Navezana je bila z raznimi pogodbami na Sovjetsko Rusijo in je bila nekako pod ruskim protektoratom. Sedaj pa so Rusi sklenili, da odgovore na japonske spletke na ta način, da si popolnoma prisvoje Zunanjo Mongolijo.

Zunanja Mongolija je bila do leta 1918. kitajska pokrajina. Njena površina je ogromna

in je tako velika kakor sta veliki Francija in Nemčija skupaj. Živi pa tam samo 900.000 ljudi, večinoma pastirjev. Pač pa je zemlja silno bogata na rudah in izvirkih in Rusi računajo, da jim bo ogromno vrpla pospešena industrializacija Zunanje Mongolije.

Samostojna mongolska armada je do sedaj štela samo 15.000 do 15.000 mož. Pač pa se ta armada lahko takoj pomozi s sovjetskimi armadami, ki so zbrane okoli Bajkalskega jezera.

Madžarsko zastopstvo na Oplencu in Avali

Belgrad, 8. avgusta. m. Madžarsko letalsko zastopstvo, ki je včeraj odprlo letalski promet med Budimpešto in Belgradom in ki ga vodi podtajnik v ministrstvu za trgovino in industrijo dr. Algyay, bo danes naredilo izlet na Oplenac, kjer bo položilo venec na grob kralja Aleksandra I., po svoji vrnitvi v Belgrad pa se bo ustavilo tudi na Avali ter še tam položilo venec na grob Neznanega vojaka. Na čast madžarskih zastopnikov je snoči priredil slovesno pojedino v aeroklubu general Miloško Janković.

Kongres zastopnikov pokojninskih zavodov

Sarajevo, 8. avgusta. m. V Sarajevu je bil te dni kongres zastopnikov pokojninskih zavodov kraljevine Jugoslavije. Vodil ga je načelnik ministrstva za socialno politiko Dušan Jeremić. Na kongresu je podal poročilo tudi predsednik jugoslovanskega časnikaškega združenja dr. Sokolić. Govoril je o pokojninskem zavarovanju časnikašev ter o odkupu poprejšnjih službenih let v smislu pokojninskega zavarovanja. Dr. Sokolić je nujno zahteval rešitev časnikaškega zavarovanja ter je bilo v tem pogledu soglasno sklenjeno, da se ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje pošlje predlog, da v vseh vprašanjih glede praktičnega izvajanja te uredbe zasliši zastopnike jugoslovanskega časnikaškega združenja, ki edino morev vsakem posameznem primeru dati potrebne podatke. Glede izdelave poslovnika je kongres sklenil, da bo vsak zavod lahko izrazil svoje stališče. Na kongresu so mnogo razpravljali tudi o členu 8. uredbe o razširitvi pokojninskega zavarovanja, dalje pa tudi o vseh vprašanjih, ki zanimajo pokojninske zavode ter njihove zavarovance.

Vohuni v Sofiji

Sofija, 8. avgusta m. Politična policija v Sofiji je odkrila na široko razpredeno vohunsko mrežo. Vse člane te vohunske družbe, ki so priznali, da so res vohunili v korist neke tuje države, je policija aretirala.

Dragoljub Jovanović o sporazumu

Belgrad, 8. avgusta. m. Današnja »Politika« objavlja izjavo Dragoljuba Jovanovića, odveta iz Kragujevca, ki se je zadnje dni mudil v Zagrebu in je bil tudi sprejet pri dr. Vladku Mačku. V svoji izjavi pravi Dragoljub Jovanović, da sta bila on in njegov prijatelj Blejčević prisrčno sprejeta pri Mačku. Voditelj Hrvatov ju je seznanil z vsemi tekočimi stvarmi. Informacije, ki jima jih je v tem pogledu dal dr. Maček, ju popolnoma zadovoljujejo ter smatrat, da je zadnja redakcija sporazuma za rešitev hrvatskega vprašanja takšna, da bi rešitev na podlagi te redakcije bila po njunem mnenju dobra ter bi tej sledila tudi končnejšna rešitev vseh preostalih vprašanj. Dr. Maček po zatejevanju Dragoljuba Jovanovića veruje, da bo na strani vseh Srbov našel razumevanje za rešitev hrvatskega vprašanja na podlagi zadnje redakcije sporazuma.

Nemci v bivši ČSR prejmejo odškodnino

Praga, 8. avgusta. o. Tuji opazovalci v protektoratu so izvedeli, da se v protektoratu pripravlja cela zakonodaja o tem, kako nagraditi Nemce, ki so živeli v bivši češkoslovaški republikli.

Po novem zakonu bi naj vsi Nemci prejeli posebno odškodnino in povračilo za vse izgube, ki so jih mogli imeti pod režimom prejšnje češkoslovaške republike. Prav posebno pa bi naj Nemci prejeli povrnjeno vso škodo, ki so jo mogli utrpeli zaradi mobilizacijskih odredb bivše republike v avgustu in septembru lanskega leta.

Iz Sidneya poročajo, da je blizu Vaua na Iovi Gvineji strmoglavilo neko letalo tipa Focker. Vseh pet potnikov se je ubilo, med njimi trije katoliški misijonarji.

Korporacijska zbornica v Rimu je dobila zakonski načrt, ki odreja izgubo italijanskega državljanstva za vse italijanske državljane nemške narodnosti, prebivajoče na južnem Tirolskem, če se ne mislijo preseliti v Nemčijo in sprejeti nemško državljanstvo. Namen tega zakonskega načrta je, da se zakonito uredi vprašanje državljanstva teh oseb.

Vesti 8. avgusta

Madžarski listi obširno poročajo o razvoju manevrov italijanske vojske v severni Italiji.

Madžarski listi objavljajo obširne vesti o tem, da Romuni zbirajo številne vojaške oddelke ob meji med Madžarsko in Rumunijo. Listi se vprašujejo, kaj naj bi to pomenilo.

Nemški propagandni minister dr. Göbbels je odpotoval v Benetke z velikim spremstvom. Udeležil se bo prireditve filmskega tekmovanja, ki nosi naslov »Bienale«.

Vodilno poljsko konservativno glasilo »Czas« piše, da bodo poljske čete laklo vkrakale v Gdansk, če bi senat sklenil kaj takega, kar bi kršilo poljske pravice.

Vodja narodnih socialistov v Gdanku Forster je prišel včeraj v Berchtesgaden, kjer ga je takoj sprejel kancler Hitler. Njun razgovor je trajal več ur.

Angleški finančni minister sir John Simon je včeraj govoril na nekem banketu in izjavil, da je vojno še zmeraj mogoče preprečiti. Vendar pa se mir danes po njegovem mnenju ne more več kupiti s kakšnim novim monakovskim mirom. Največje jamstvo za ohranitev miru je angleško oboroževanje.

Italijanski propagandni minister Almeri je prišel snoči v Benetke, kjer bo danes zjutraj sprejel nemškega propagandnega ministra dr. Göbbelsa. V izjavi je časnikiarjem povedal, da bodo letos v Benetkah tekmovali večinoma samo nemški in italijanski filmi, Francozi pa so poslali na tekmo samo en film.

V Franciji so odkrili velika ležišča petrolejskih vrelcev. Upajo, da bodo lahko v začetku prihodnjega leta začeli s črpanjem.

Francoski listi pišejo zelo obširno o 14 letnem dečku, ki je rešil mater in hčerko, ki sta se potapljali v Seini. Fant ni pomišljal na nevarnosti, ampak je za obema skočil v vodo in ju rešil.

Brat bivšega avstrijskega kanclerja Juliusa von Schuschniggja je umrl v Sluisu na Nizozemskem. Živel je tam v katoliškem taborišču mednarodnih beguncev. Po zlomu Avstrije je bil dolgo v koncentracijskem taborišču, nato pa je pribežal na Nizozemsko. V zadnjem času je prejemal številna pisma z Dunaja. Pred kratkim pa pisma niso več prihajala. Postajal je silno potrjen in jemal je moralne spalne praške. Zadnji večer pa je zavil najbrž premočno dozo praška in je ob dveh zjutraj umrl. Zapustil je poseben kovček s pismi z Dunaja, ki jih ima sedaj nizozemska policija.

Državnega pravdnika so zaprli v Newyorku. Obtožili so ga, da je v svojem stanovanju skrival pod tujim imenom nekega nevarnega gangsterja.

Francoske oblasti objavljajo, da bodo v Franciji kmalu tudi že vsi otroci pod deset let starosti imeli svoje protiplinske maske.

Za obletnico izbruha svetovne vojne so v vsej Franciji slovesno proslavili spomin na kaplarja Peugeotta, ki je prvi padel na fronti v avgustu 1914.

Voditelji nemške armade obiskujejo te dni zelo skrbno vsa središča nemške industrije.

Madžarski zunanji minister grof Czaky se bo na dopustu, ki ga prebije v tujini, saj bo priliki sestal v Salzburgu z vodilnimi osebnostmi, predvsem z Ribbentropom. Grof Czaky bo prebil del dopusta v Italiji.

Drobne

Znani francoski list »Paris Midic« govori še vedno o naših teniških igralcih. Pravi, da je Puncte velik gospod v svojem kraju, v Jugoslaviji, in da mi njegovo ime izgovarjamo prav s takim spoštovanjem kakor imena diplomatov. Puncte je atlet, in njegova igra je silovita. Tudi njegova tovariša, Mitiča in Kukuljeviča, še čaka lepa bodočnost. Skrbno jih je v dveh letih pripravil francoski trener, profesional Henry Vissault. Veliko pustolovščino si bodo privoščili, saj bodo kot prvaki Evrope potovali čez Atlantik. Pomerili se bodo v medzonskem finalu z Avstrali, tam pa ne bodo uspeli, ker vse kaže, da bodo dobili Avstrali, in tudi bodo dobili, saj so s svojimi igralci Bromwichem, Quistom in Mac Grathom najmočnejša teniška ekipa sveta. »Paris Midic« je za naslov obširnega članka postavil tole: »Bromwich in Quist v medzonskem finalu ničesar ne riskirata«. Članek Jean Augustin pravi dalje, da bi bilo vsekakor kaj drugega, če bi za Nemčijo nastopil von Cramm, potem bi se z Avstrali borila Nemčija, ne Jugoslavija. Kako zanimivo bi bilo srečanje med Bromwichom in von Crammom. In tako dalje! Mi pa pravimo, da je tega dovolj za danes.

Ljubljanska občina uporablja nova sredstva za odstranjevanje prahu

Nov način zatiranja prahu smo zadnje mesece spoznali tudi v Ljubljani, predvsem so pa dnevni javnost opozorili na posoljeno Tyrševo cesto ob kongresu Kristusa Kralja. Vendar so se pa poročevalci precej urezali v svojimi navajanjem, da je mestna občina za posoljenje Tyrševe ceste porabila tri vagone soli, ko je bilo za vso Tyrševo cesto treba le nekaj nad pol vagona kloromagnezijske soli.

Kloromagneziranje je nagel pripomoček za odpravo prahu, ki pa tudi ni posebno trajen, saj je kloromagneziranje učinkovito samo tri do štiri tedne, kakršno je pač vreme. Hudi nalivi pa kloromagnezijsko sol hitro izperejo in cesta spet postane prašna.

Mestna občina Ljubljana že nekaj mesecev dela poskušne z kloromagnezijsko soljo, ko peščene ceste posuje s to soljo tako, da porabi za kvadratni meter pol do tri četrt kilograma kloromagnezijske soli. Za Wolfovo ulico, ko se ni bila tlakovana, je porabila 600 kg kloromagnezijske soli v kosih ter je morala te kose najprej v vodi razstopiti. Zaloško cesto so pred nekaj tedni že potresli z drobnjo soljo, prav tako pa tudi Tyrševo cesto do Stadionu. Dolej se je kloromagneziranje prav dobro obneslo in bo zato posoljena tudi Vegova ulica in morda tudi še Tržaška cesta.

Kloromagnezijska sol je hidroksopna, da namreč vsesava vlogo iz zraka, kakor n. pr. to posebno opazimo pri sadri ali mavcu, seveda pa tudi pri navadni kuhinjski soli. Ponoči kloromagnezijska sol pritegne toliko vlage iz zraka, da je cesta še čez dan mokra, kakor da bi bila poskropljena. Zato na posoljenih cestah škropljenje seveda odpade in je tako zaradi posoljene Tyrševe ceste mogoče bolj iz-

datno poskropiti stranske ulice. Kar se pa tiče pohvale, ki smo jo brali, da je mestno cestno nadzorstvo ob kongresu Kristusa Kralja posebno izdatno škropilo ceste in z izjemno veliko vzmemo preganjalo prah, moramo pibiti, da zaradi kongresa škropljenje ni bilo prav nič bolj izdatno kakor druge dneve, edino delovna služba je bila podaljšana za eno uro, kar pa mestno cestno nadzorstvo stori zaradi pomnoženega prometa ob vsaki večji ljubljanski prireditvi.

Kloromagneziranje cest zaleže torej samo nekaj tednov, če ni velikih nalivov, in zato pomeni le začasno pomoč proti prahu. Učinkovitejša in trajnejša sredstva so pa sprameksiranje in drugi načini utrjevanja cest, ki jih zlasti letos preizkuša mestni tehnični oddelek. Z asfaltno smolo so bile letos obdelane Vilharjeva cesta, Slomškova, Komenskega in Koldovska ulica, strmi del Miklošičeve ceste in Marijin trg ter Wolfova ulica, sedaj pa zalivajo kocke na cesti za gradom, a tako bo zalita tudi Bleiweisova cesta od Tyrševe do Gosposvetske ceste. Gorupova ulica dobi drugo plast sprameksa, Cigaleva ulica bo obdelana in utrjena s polpenetracijo, a način »chelmace« smo opisali že zadnjič pri utrjevanju Ilirske ulice.

Ker je mestna občina pomnožila tudi škropljenje s tramvajskim škropilnim vozom in z novim najmodernejšim škropilnim avtomobilom, preganjamo v Ljubljani prah tako uspešno in učinkovito, da je tudi vedno manj pritožb, pač pa velika večina prebivalstva rada priznava, da se mestna uprava na vse načine trudi odpraviti prah in blato z izboljšanjem cest.

Slepar, ki živi na račun revnih ljudi

Maribor, 8. avgusta.

Zadnja leta imajo na sodišču v Mariboru veliko opravka s sleparji, ki izvajajo iz revnih ljudi denar pod pretezo, da jim bodo preskrbeli službo v tej ali oni tovarni. Pojav teh sleparjev je prinesel s seboj pač čas; vse sili v tovarne, pa imajo taki ljudje lahek poseb s svojimi žrtvami. Največkrat se vršijo sleparije na račun tekstilne tovarne. J. Hutter in drugi, ki najboljše plačuje svoje delavce, pa je zaradi tega tudi srčna želja vsakega reveža, da bi dobil v tovarni zaposlitev. Eden teh sleparjev je 31letni Franc Knezer iz Pobrežja, ki je bil dosedaj že sedemkrat predkaznovan zaradi sleparij, med tem štirikrat zaradi tega, ker je obljubil svojim žrtvam delo pri Hutterju. Je goljuf po pokličen se vedno predstavlja, da je zaposlen pri J. Hutterju in da ima dobre zveze z mojstri. Od svojih žrtv izvaaja denar, češ da ga rabi za podkupnino mojstra, da bo na ta način interes dobil službo v tovarni. Knezer, ki je šele nedavno dosedel daljšo kazen zaradi sličnih sleparij, je danes spet prišel pred sodnike, ker je v kratkem času opeharil 11 oseb. Izvabil je od njih zneske od 20 do 800 din, vse na račun bodoče zaposlitve pri Hutterju, enemu oškodovancu pa se je predstavil kot eksekutor davčnega urada ter je izterjal od njega 185 din na račun neklih zaostalih davkov, ki pa so bili v resnici že zdavnaj poravnani. Obtožence priznava vsa inkriminirana dejanja. Razprava ob času poročila še ni končana.

Boj šahovskih amaterjev v Zagrebu

V nedeljo se je tu začel 16. narodni šahovski turnir, katerega se udeležuje tudi pet Slovencev iz Ljubljane, in sicer: Jože Siska, Jože Sorli, Marjan Mlinar, Ludvik Gabrovšek in Vladimir Slokan. Udeleženci tega turnirja igrajo v dveh skupinah, kakor jih je določil v nedeljo dopoldne žreb. V dvorani Matice hrvatskih obrtnikov se je še isti dan zvečer začelo tudi že prvo kolo tega turnirja, ter se nadaljevalo včeraj dopoldne. Izid prvega kola je naslednji:

Skupina A.

Ljubljancin Siska (Centralni šah. klub) je premagal Srdjana Pavlovića iz Pančeva, Mlinar (ČSKL) je izgubil s Karlovcem Milenkem Munu, Gligorič: Gottlieb remi, Novosadčan Feuer je premagal Zagrebčana Licula, Drašić: Majstorović remis, Belgrajčan Pavlović je premagal Zagrebčana Jermana, Belgrajčan Rajković pa inž. Ivkova s Cetinja.

Skupina B.

Inž. Weiss iz Siska je zmagal nad Ljubljancem Slokanom, Gabrovšek nad Kurjačkim iz Pančeva, Sorli: Rabar remis, Lončarič: Takić remis, Muždeka: Kohn remis, Subarić je premagal Cindriča, Savič Filipčiča, Berner pa Careva.

V Begunjah je polno gostov

Begunje, 7. avgusta.

V vili drž. ženske kaznilnice se je nastanil predsednik vlade Cvetković. Z njim je tudi prišla vsa rodina. Vsi so zelo zadovoljni in se počutijo pri nas prav dobro. Begunje in okolica se predsedniku vlade izredno dopade in bo zaradi tega on kakor tudi rodina ostala v Begunjah dalj časa.

Že ves mesec julij in tudi sedaj v avgustu letuje v Begunjah vse polno letoviščarjev iz Zagreba, Ljubljane, Beograda in drugih krajev Jugoslavije. Begunje so pa tudi že poznane kot priljubljeno letovišče inozemcev. Tu letujejo Čehi, Nemci, Madžari, Italijani, ki so zelo zadovoljni in obetajo še priti.

Meseca julija je bila v Begunjah kolonija Rdečega križa iz Pančeva, obstoječa iz 100 oseb. Zasedli so šolsko poslopje in druge razpoložljive prostore. Vsem je čist gorski zrak zelo prijal in so se nekateri otroci zredili od 1 do 5 kg. Ta mladina je Begunje zelo poživila. Obljubili so, da bodo prihodnje leto zopet prišli.

V Drnskem gradu v Dvorski vasi pri Begunjah letuje nemški poslanik von Herron. Z njim je vsa rodina in tudi del uradništva poslanstva. Kolikor mu sedaj dopušča čas, hodi poslanik na lov, katerega ima v zakupu na prelepi Begunjski. V Begunjah ostane še ves mesec avgust.

Skozi vas Begunje gre vsako leto večji avtomobilski promet, največ inozemski. Vsak dan prihaja gotovo preko 80 avtomobilov, ki pripeljejo iz Nemčije preko Ljubelja in Trčica na Bled in se delno zopet vračajo čez Ljubelj, drugi pa gredo preko Podkorena. Vsi ti avtomobili pa dvigajo silovit prah, ki je neznosen za vso vas, še posebno pa neprijeten za letoviščarje, ki se zaradi tega pritožujejo. Misli bi torej na to, da se banovinska cesta vsaj skozi Begunje asfaltira in se ta neprijetnost odpravi. Cesta iz Lesc do 2 km pred Begunjami je že asfaltirana.

Cesta Ljubelj-Trčič-Begunje-Bled je edina najbližja zveza, katere vodi po obronkih gore Dobrče in je z nje krassen razgled proti Kranju in Ljubljani ter v pogorje Julijskih Alp in Karavank. Zato je tudi avtomobilisti zelo radi uporabljajo. Z ozirom na velik promet pa bo potreba tudi misliti na razširitev ceste, obenem pa bo treba izravnati vse ostržje ovinke.

Sport v zadnji minuti

Gaëtane Boitel je postavila nov francoski rekord v teku na 80 metrov čez zapreke. Za to progo je porabila 12 sek. in 1/10.

Jack Dempsey je odgovoril na vprašanje, če meni, da se bo Bob Pastor lahko z uspehom upiral Joeju Louisu, pritrilno. Dejal je, da ima Pastor v tem boju, ki bo 11. septembra, velike šanse za zmago.

V drugi etapi »Tour de Suisse«, veliki kolesarski dirki, je zmagal Edgar Buchwalder. V splošnem placementu zdaj vodi Edgar Buchwalder skupno z Wagnerjem. Čas je 11 ur 1 min. 50 sek. Sledi Didier, Mathias Clemens ter P. Egli z 11 urami 3 min. in 12 sek.

Ljubljana od včeraj do danes

Ljubljana, 8. avgusta.

Kar drži se še tole lepo vreme. Nekaj je sicer poskušal dež, pa se je hitro unesel. Zjabilo se je prav naglo. Istočasno pa je tudi postalo nekoliko hladnejše. Letošnje poletno vreme je precej nenavadno. K dežju se pripravlja, pa se kar ne more narediti.

Zlata maša v zavetišču sv. Jožefa

V nedeljo je praznoval v kapelici Zavetišča sv. Jožefa na Vidovdanski cesti 50 letnico mašništva č. g. Gjuro Sokolič, konsistorialni svetnik djakovske škofije in upokojeni župnik v Podvinju v isti škofiji. Zlatomašnik že nad eno leto prebiva v zavetišču. Za slovesnost so sestre usmiljenke spremenile kapelico v prekrasen vrt, kjer je bilo vse v cvetju. Vsa poslopja z avtomobili in zastavah in v venci. Pridigoval je g. zlatomašnik g. prior Učak od Križank, ki je v čudovito lepem govoru govoril o duhovniku, ki mu je naloga, da pomaga dušam v zlata nebesa. Med sv. mašo so na koru krasno peli, tako kot poje le tisti, ki mu je pesem naravni izliv duševne lepote. Po sv. maši je sestra prednica priredila jubilatno in njegovim gostom, med katerimi so bili njegovi prijatelji, ki so prišli iz Zagreba in iz Bosanskega Broda, kosilo v lepi dvorani novega gostišča, ki je bilo pravkar dograjeno. Med kosilom je svirala godba djakov. Jubilatno na čast je pri mizi zavladal hrvatski obred s »stolovratnateljem« na čelu, obred, ki zahteva, da stolovratnatelj posamič pozdravi vsakega gosta posebej in se mu vsak gost v posebnem govoru zahvali, kar dalje slovesnosti čisto posebno govorniško pestrost.

Prvi nastop obveznikov telesne vzgoje

Ljubljana je prva v dravski banovini pričela praktično izvajati pouk obvezne telesne vzgoje. Kljub začetnim težkostim, ko je zlasti občutno pomanjkanje urejenih igrišč poleg ljudskih šol, se je že v kratkih 5 mesecih praktičnega dela pokazalo, kako potrebna je obvezna telesna vzgoja za mladino, ki se pripravila za razne obrtniške poklice. Sistematska obvezna telesna vzgoja vsestransko krepi telo, obenem pa vzgaja obveznike v disciplinirane člane družbe, razvija v njih čut skupnosti in krepi stanovsko zavest.

Da se tudi javnost seznani z delom mestne občine na polju obvezne telesne vzgoje, bodo ljubljanski obvezniki telesne vzgoje sodelovali pri gasilskem kongresu dne 15. avgusta pri glavnem nastopu na Stadionu kot gostje. Obvezniki bodo pokazali javnosti s samostojno točko programa, kako se izvaja pouk obvezne telesne vzgoje v Ljubljani. Zvestoba kralju in državi, red in disciplina, telesna razgibanost, ki se najbolj neprisiljeno kaže pri tekmovalnih igrah, so osnova temu delu. Nastopi 400 obveznikov z razgibalnimi vajami in s skupinskimi igrami s težko žogo-medicinko, ko bo hkrati tekmovalo 20 vrst. Tako bomo pri prvem javnem nastopu ljubljanskih obveznikov tudi prvič videli vaje z žogo-medicinko.

Občinstvo, predvsem pa delodajalce, že danes opozarjamo, naj si ogledajo ta res zanimivi, a tudi slikoviti prvi nastop obveznikov telesne vzgoje, da jih njih navzočnost spodbode pri njihovem prizadevanju, da se pripravijo za krepke državljane, ki bodo tudi tedaj na mestu, ko bo domovina od njih zahtevala težke žrtve.

Pridno nas obiskujejo tujci

Hoteli in prenočišča v našem mestu so ljubljanski policijski prejšnji mesec prijavili 5514 tujcev. Manj jih je bilo sicer kot junija meseca, ko jih je bilo prijavljenih kar 6633, pa vendar še vedno mnogo. Od teh 5514 ih je bilo 3350 jugoslovanskih državljanov, 2164 pa inozemcev. Julija je bilo 7941 prenočitev. Sedveda je bilo v Ljubljani še več tujcev. Za časa kongresa je na to mesto obiskalo mnogo odličnih inozemcev, ki policijsko niso bili prijavljeni ter so stanovali pri zasebnikih. Julija meseca je prišlo v Ljubljano 1148 Nemcev (junija 1996), 34 Bolgarov, 57 Francozov, 19 DANCEV, 7 Grkov, 88 Čehov, 58 Holandcev, 74 Madžarov, 22 Švicarjev, 63 Turkov in 52 Poljakov. Kakor vidimo, nas obiskujejo tuji iz vseh krajev sveta.

Vsak dan kaj nesreč

V bolnišnici je bil včeraj spet enkrat izreden obisk. Več kakor 170 bolnikov se je javilo za pomoč. Med njimi so bili sprejeti v zdravniško oskrbo tudi naslednji poškodovanci:

Kostanjevec Marija, služkinja z Izlaka, ki ji je mlatišnica poškodovala roko. Garterist na žagi v Škofiji, Mirko Kastelic, je imel pri delu nesrečo. Na roko mu je padla večja deska ter mu jo poškodovala.

Brezposelnega krovskega pomočnika Valentina Kastelica iz Kremena tam na Barju je na

Pijavi gorici napadel neki neznanec ter ga oklal z nožem tako, da se je Kastelic moral zateči po zdravniško pomoč v ljubljansko bolnišnico.

Na žegnaniu pri Sv. Volbenku je Božnarja Vincenca, delavca s Črnega vrha, napadel neznanec ter ga močno sunil z nožem v desno stran prsi.

Po nerodnosti je vtaknil nogo v kolo Stan-ko Mestek, sin bajtarice z Vrha pri Velikih Laščah. Kolo mu je nogo poškodovalo precej hudo.

Delavec v Kamniški smodnišnici je padel s dva metra visoke lestve. Pri tej priliki si je zlomil nogo in roko.

Obisk je bil v bolnišnici včeraj rekorden. Pomoči potrebnih se je v sprejemnici kar trlo.

5 paragrafov navzkriž

Se je pogledal brezposelni delavec Mate Breber. Prirejal jo je v naše mesto ob času kongresa. Pri tej priliki je pridno gledal okrog sebe, če bi lahko komu kaj izmaknil. Poskusil je izveči iz žepa mesarju Zalarju listnico, v kateri je bilo 270 dinarjev gotovine. Prijeli so ga, tega Breberja, ter ga izgnali iz Ljubljane za čas petih let. Razen tega pa so ga tudi izročili sodišču, ker je poskušal priti z žepno tatvino do tuje lastnine.

Kolesa so prav pripravnega prevozna sredstva. Marsikdo bi ga imel rad, pa poskuša do njega priti ne da bi izbral sredstva in načine. Na Vodnikovi cesti je bilo pred hšo št. 80 ukradeno Zajcu Rudolfu moško kolo znamke »Torpedo«. Kolo je bilo vredno okrog 1400 din. Črno je bilo pleskano ter je imelo rumena platišča. Prav ista neprijetnost se je zgodila tudi Tonetu Grčariju. Na Viču mu je pred hšo št. 11 neznan tat odpeljal okrog 1000 din vredno kolo, ki je nosilo številko 85.289. Kolo je bilo znamke »Puch«. Tonetu Cimermanu pa je v Pražakovi ulici nekdo ukradel približno 600 din vredno kolo znamke »Rheinland«.

Sovrašтво med sosedi je rodilo umor

Maribor, 8. avgusta.

Pred velikim senatom mariborskega okrog-nega sodišča se obravnava danes žalosten dogodek, ki se je odigral dne 13. junija v Mihalovcih. Takrat je ustrelil čevljarski mojster, 35letni Fr. Škerjanec, svojega soseda Matija Vajda ter ga z enim strelom na mestu usmrtil. Škerjanec se zaradi tega dejanja zagovarja danes pred sodniki zaradi naklepno zasnovanega umora. Po obtožnici je njegova krivda sledeča:

Med Škerjancem in Vajdo, ki sta si bila soseda v Mihaovcih, je vladalo že več let sarnno sovrašтво. Nista se mogla videti in tudi njuni ženi sta se sovražili. Dne 16. junija pa sta se prepirala Vajda in Škerjančeva žena. Vajda je degal v prepiru, da bo ženo svojega soseda zaklal, zaradi česar je ta šla vsa v strahu po svojega moža, ki je odhitel potem k orožnikom ter svojega soseda prijavil. Ko se je Škerjanec vrnil z orožniške postaje domov, je zagledal Vajdo, ko se je ravno spuščal s česnje. Tedaj mu je rekel: »Kaj pa se danes tebi ta plot na poti, prokleto prase, sem hodi, če bi kaj rad.« Vajda je potem odvrnil predpasnik s česnjami, stekel v hišo, nato pa se spet pojavil ob plotu, ga preskočil ter stopil pred Škerjanca in njegovo ženo. Ta dva sta pobegnila v hišo, kjer je Škerjanec zgrabil lovsko puško, jo nabil z enim nabojem, stopil nato na prag ter iz razdalje enega metra sprožil na Vajdo. Strel je zadell tega v erce ter je bil na mestu mrtve. Škerjanec dejanje pred sodniki priznava, pravi pa, da je streljal v silobranu. Vajda da je držal roko na hrbtu, ko je prišel pred hišo, zaradi česar je sklepal, da ima v roki nož. Opozarjal ga je, naj ne gre naprej, ker bo streljal, za kar pa Vajda ni porajtal ter se mu je še bolj približal, da bi lahko skočil vanj. Zaradi tega je sprožil, ni pa imel namena nasprotnika usmrtiti. — Zelo obtežljiva pa so izjave nekaterih prič, ki pravijo, da je Škerjanec že nekaj dni po-prej okrog kazal naboje za puško, češ da je to »zdravilo« za Vajdo. Tudi se je na poti, ko se je vračal od orožnikov, napil vina, dasi ni poprej nikoli imel navade že predpoldne piti. Iz vsega tega sklepa državno pravdnštvo, da je izvršil Škerjanec svoje dejanje premišljeno ter je svojega soseda Vajdo namenoma zabil do svoje hiše, kjer ga je potem ustrelil. — Razprava ob času poročila še traja.

Očni zbor šahovske zveze

Zagreb, 6. avgusta. b. Danes je bil v Zagrebu redni letni občni zbor Jugoslovanske šahovske zveze. Prisostvovalo je 18 klubov, ki so predstavljali 333 glasov. V imenu predsednika ministra Ciriča je govoril prvi podpredsednik Uroš Trbojevič iz Somobra. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika minister Cirič, za prvega podpredsednika je bil izvoljen Cvijanović iz Beograda, za drugega podpredsednika pa dr. Vidmar iz Ljubljane.

Skrivnost smrtne megle

Ko je ura ravno udarjala, se je Devorny previdno obrnil in se prepričal, da je bilo ravno dvanajst. Ta čas se mu je zdel pripraven za njegov načrt. Neopazno je z očmi pregledoval vso sobo.

Razpoloženje družbe je menda doseglo svoj višek. Vse je vpilo, se smejala in vreščalo. Godeci, ki niso bili nič manj pijani kot gostje, so igrali le še trudno in brez sledu o ritmu. Zdelo se je, da se nihče pri tem ne zanima za početje svojega tovariša, temveč je udarjal, brenkal in bobnal po svoje naprej. Oče Sam se je ustoličil na zaboju zraven godbe in nepretrgoma mahal z zvitiim notnim zvezkom ter se zastoni trdil, da bi spravil to mačjo godbo v kakšen takt. Nihče se ni brigal zanj, še manj pa godeci sami. Kljub temu pa se mu je njegovo delo zdelo silno uspešno, kajti njegove oči so bile obrnjene proti stropu in vse zamaknjene, njegov obraz se je svetil od sreče in zadovoljstva.

Devorny je bil tako trezen, kakor da bi bil nepretrgoma pil črno kavo. Dve uri sta že minili, odkar je popil zadnjo kapljko alkohola. Potem je zmerom še in še prinesel kozarec do ust, kajti njegovi obmisli prijatelji so prišli že v tako stanje, v katerem odpove vsaka pozornost in vsaka možnost opazovanja.

Detektivovi pogledi so blodili daleč skozi soparno, z dimom nabasano sobo. Pomirjen je ugotovil, da je bilo vse nabito polno. Nikjer niti napol treznega pogleda... Pa vendar tamkaj? Devorny je pogledal ostreje. Moški tam v kotu, na katerega se je naslanjalo speče dekle, je nalival whisky... Ne. Nesmiselno! Videti je bil pijan do nezvesti... Pa ven-

dar! Kratki pogled, ki ga je bil Devorny malo prej ujel, je bil videti popolnoma trezen.

Devornyju je postalo nekam tesno pri srcu. Z enim sunkom je butnil kozarec whiskyja na tla. Kaj ga spet kdo opazuje? Potem bi bilo bolje, da bi odgodil svoj naklep za drugič. Toda ne. To tudi ne gre. Z vsakim dnem, ki ga dalje prebije na svojem mestu, vendar raste nevarnost. S svojimi preiskovanji je prišel že na mrtvo točko. Na vsak način mora dobiti zvezo z newyorškim policijskim uradom, ker mora priti do jasnega glade vloge in delavnosti profesorja Mutachora.

Spet in spet je gledal tja proti sumljivemu moškemu, toda nič ni kazalo na to, da bi bil oni treznejši kakor ostali gostje. Njegove oči so postale steklene, njegove kretnje nesigurne, a pri tem je nepretrgoma pil.

Prav gotov si pa svojih ugotovitev Devorny le ni bil, ko se je sedaj majaje dvignil, pel pred seboj preprosto popevko in se odmajal proti vratom. Toda komaj jih je za seboj zaprl, je hitro stekel okrog opla k drugim vratom, ki niso bila popolnoma zaprta, tako da je mogel skozi ozko špranjo pregledati vso sobo.

Takoj nato se je detektiv spet pomirjen vzravnal. Ne, vse je bilo nespremenjeno. Tudi mož v kotu je še vedno sedel na svojem mestu in pil. Torej je bil njegov strah vendar le neupravičen. Sedaj se pravi hitro delati!

Devorny je tekel kolikor hitro je mogel. Kmalu je dospel do male gostilne, katere lastnik je imel pravkar namen lokal zapreti. Devorny je naročil črno kavo zase, za gostilničarja in za postrežništvo. Njegov glas je zvenel nekoliko tesnobno, ko je takoj nato prosil gostilničarja, naj najavi razgovor z Newyorškom in pri tem imenoval zasebno Lenglenovo številko. Sedaj se je že zgodilo. Če je bil gostilničar pošten in ni bil

v zvezi z zločinci, potem je vse dobro. Če pa...

»Newyork je že tukaj, sirt« je zaklical gostilničar ta trenutek in v ljudno odprl vrata telefonske celice.

»Kako? Tako hitro?« se je čudil Devorny in urno stopil v celico. Skrbno je zaprl za seboj vrata in se postavil tako, da je lahko skozi majhno steklo v vratih neprestano imel gostilničarja pred očmi.

»Halo, kdo pri aparatu?« je povprašal zaradi opreznosti.

»Lenglen. Kdo tam?« se je glasil zaspani odgovor. Detektiv je kot olajšan zadihal: bil je nedvomno Lenglenov glas.

»Tukaj Devorny, čujte...«

»Stojte! Najprej geslo!« ga je prekinil glas na drugem koncu zveze.

»A, a, tako! Oprostite! Ex-pre-si-o-ni-zem,« je dajal počasi in jasno.

»Poslušam. Poročatelj!« Kratke in odrezane so bile besede, a zvok popolnoma čist. Zdelo se je, da je Lenglen na mah otresel s sebe vso trudnost.

»Pod drugim imenom delam v tovarni Lammerley. Bojim se, da bi morda postal sumljiv. Sem zločincem na sledi, torej bržkone v nevarnosti. Čez tri dni bom ponoči ob isti uri spet klical. Do takrat... Še slišite?«

»Slišim. Dalje!«

»Do takrat prosim točno ugotovite — prejšnje življenje, premoženjsko stanje, sedanjo delavnost itd. — nekega do-ločenega profesorja Mutachora...«

»Prosim še enkrat ime! Nisem razumel. Ime in stano-vanje.«

»Profesor...« je začel Devorny. Nenadoma se je zdrznil. Kratek škreb je udaril na njegovo uho. »Halo! Kaj še slišite? Halo! Halo!!!«

Od tu in tam

Novega predsednika v osebi odvetniškega pravnikarja dr. Josepha Janka so si izbrali člani nemškega Kulturnega društva. V tem društvu sta si bili v sporu dve skupini, voditelj ene je bil prejšnji predsednik Keks, druge bojevitve pa zdravnik dr. Awender. Mlajša skupina je bila bolj glasna in je nazadnje tudi prevladala. Na obnem zboru je bilo opaziti silno malo starejših članov, pač pa samo mladino, ki si je nazadnje izbrala za predsednika 30 letnega dr. Janka. Starejši člani, ki so skozi dvajset let organizirali in vodili Kulturno društvo, so se zaradi nesoglasij vzdrgali vsakega dela v organizaciji.

Solno kisline je stresel v oči svoji svađnjaki uradnik bolnišnice v Vinkovcih samo zato, ker ni hotel živeti z njim. Matija Klein se je bil pred desetimi leti poročil s sestro Danico Jovanovič. Danica sama se je preselila k njima in jima pomagala pri delu. Po nekaj letih pa je začel Klein kazati na njo in jo mamiti z ljubavnimi ponudbami. Govoril ji je, da jo pustil svojo ženo in otroke ter sklenil živeti z njo. Danica je take ponudbe vsa leta odklanjala, dokler ni nazadnje Klein prišel k njej v Beograd, kjer je kot delavka služila, in ji med prepričevanjem vsul v oči solno kisline, zaradi česar je ostalo dekle za vedno brez vida. Klein je pobegnil in ga do sedaj še niso našli.

Stari srbski bojevniki, nosilci odlikovanja »albanke spomenice«, so se v nedeljo zbrali v Nišu. Bilo jih je okrog 10.000. Na svojem zborovanju so poudarjali, da albanke spomenice ni odlikovanje za junštva posameznika, temveč zgodovinsko odlikovanje za vse tiste, ki so pretrpeli srbsko Golgoto, ko so se sredi zime umikali iz Srbije skozi Albanijo do morja. Končno so govorniki zahtevali, da jim tudi država izkaže svojo hvaležnost na ta način, da jim podeli nekatere ugodnosti, podobno kakor jih je podelila odlikovanec z najvišjimi vojaškimi odlikovanji.

Težko motociklistično nesrečo sta povzročili dve vožnji nevedski ženski v Beogradu. Uradnik škarič je posadil dve svoji sorodnici v prikolico, kam pa vobil motorno kolo z veliko brzino iz mesta. Na ovinkih pa sta njegovi spremljevalki zmerom trepetali in se nagibali vedno v nasprotno stran. Nazadnje je postala ta napaka usodna. Ko so bili na večjem ovinku, sta se ženski epet nagibili v napadno stran in s tem povzročili nesrečo. Kolo je odletelo stran, vsi trije pa so padli na cesto. Ženski sta se le težje potolkli, moški pa si je pretresel možgane in zelo hudo potolkel.

Svojo poročeno sestro sta prodala novemu ženi- mu brata Redža in Fazlija Rusitovič. Pred nekaj leti sta za veliko vsoto prodala svojo sestro bogatemu Šerifu Dautoviću v vasi Šinarih blizu Leban. V svoji grabežljivosti pa sta nekega dne sklenila novo kupčijo z bogatim muslimanom in mu prodala svojo poročeno sestro. Ker se je pa Šerif temu upiral, sta ga brata ustrelila. Prav tistega dne, ko so nesrečnega Šerifa pokopavali, se je z velikimi slovesnostmi izvršila ponovna svatba lepe Amide z bogatim muslimanom Zajnelom Bejićem.

V Sarajevu je bil v nedeljo posvečen za pomožnega škofa dr. Smiljan Čekada. Na predvečer so novemu škofu priredili sarajevski Hrvatje baklado in podoknik, pri kateri so govorili in pozdravili dr. Čekada vsi voditelji sarajevskih Hrvatov. V nedeljo pa je bila svečana posvetitev dr. Čekada. Izvršili so jo sarajevski nadškof dr. Ivan Šarić, zagrebški nadškof dr. Stepinac ter banjaluški škof Garić v prisotnosti številne duhovščine. Cerkev je bila polna vernikov. Prisotni pa so bili tudi zastopniki oblasti, med njimi posebni odposlanec pravosodnega ministertva ter ban Jevtić.

Okrog 30.000 katoliških mož se je zbralo v soboto in v nedeljo na evharistični kongres v Somborju. Svečanosti so se začele v soboto zvečer, nakar so bile v vseh cerkvah polnočnice. Naslednjega dne je bil skozi mesto veličasten aprevod. Govorniki so imeli govore v treh jezikih, v hrvaščini, nemščini in madžarščini. Zaključno cerkveno opravilo z govorom je imel bački škof Lajčo Budanovič.

Za današnjo enajstletnico smrti svojega voditelja Stjepana Radića so se Hrvatje udeležili v vseh krajih maš zadušnic. V Zagrebu je bila maša zadušnica v stolnici. Udeležilo se je je vodstvo HSS in vseh drugih organizacij iz okolišja hrvaškega gibanja. Kakih večjih spominskih proslav v čast spomina Stjepana Radića pa ni bilo.

Znanega zagrebaškega zločinca Stjepana Sokača in njegovo ljubico so našli nedavno ubita. Njegovo ime je bilo javnosti znano že pred dvajsetimi leti, ko je ubil svojo ženo, jo razsekao na drobne kosce in potem vsak dan nosil kos za kosom v kanal. Takrat je bil za svoj zverinski zločin obsojen le na 10 let ječe. Ko je kazen prestal, se je naselil v zagrebaško predmestje in v majhni hišici živel samotarsko, kajti vse sosede so se ga kot steklega psa stalno izogibali. Vendar pa je končno le našel neko žensko, ki je edina od ljudi kazala simpatije do njega. Predvčerajšnjim pa so med koruzo našli njeno in Sokačevo truplo. Sprva so mislili, da je morilec Sokač, toda na komisijskem ogledu se je ugotovilo, da je Birmanova najprej ubila Sokača, nato pa še sebe. Birmanova je bila doma iz Bučke v škofjevo okraju.

Iz osvete je zažgal hišo in v njej zgorel Franjo Još iz Sarengrada pri Vinkovcih. Još si je pred leti postavil hišico. Ko mu je pa umrla žena, je ostal sam. Ker je želel na starost prebiti mirne dni, je ponudil svojemu prijatelju Ivanu Jakobovcu, da mu podari hišo pod pogojem, da ga bo do smrti vzdrževal. Pogodba je bila kmalu podpisana, toda od tega trenutka dalje se je Jakobovac popolnoma spremenil. Zanemarjal je Jošta in mu dostikrat niti niti ni dal. Starca je to silno ujezilo. Ko se je pred dnevi Jakobinac odpravil v mesto, je Još na več mestih zažgal hišo, potem pa stopil vanjo ter čakal smrti. Hiša je pogorela do tal, z njo vred pa tudi zapuščeni starček.

Nove velike tovarniške naprave bo zgradila družba »Jugoslovanska jeklo d. d.« v Iliašu pri Sarajevu. V soboto sta finančni minister Gjurčić in minister za gozdove in rudnike Pantić z udarci s krampom dala znak za začetek gradbenih del. Nove tovarniške naprave bodo namenjene v prvi vrsti naši vojski, kajti doma se bo izdelovalo vse najraznovrstnejše orožje in bo potem nova vojska popolnoma neodvisna od tujine v tem pogledu. Potrebnihih surovin je doma dosti. Tako so izveneli tudi govori ministrov in zastopnikov vojske, ki so bili pri svečanosti navzoči. Minister za gozdove in rudnike Pantić pa je častnikarjem povedal, da namerava vlada ustanoviti v Sarajevu tudi kmetijsko fakulteto, da bi se v Bosni močnejše razvijalo tudi umno kmetijstvo.

Dečka, katerega so ukradli cigani v Tetovu, so po dolgem iskanju vendarle našli. Policija je bila polovila skoraj vse ciganske tolpe, ki so se klatile okrog Tetova, vendar pa od trdovratnih cigancov ni mogla izvedeti, kje se nahaja ukradeni deček. Prevladovalo je prepričanje, da so ga cigani že osepili in pohabili ter ga nato varno skrili. Končno pa so dečka našli skritega v Strugah in ga zdravega vrnili staršem. Cigane, ki jih imajo sedaj v zaporu, pa čaka stroga kazen.

II. JUGOSLOVANSKI GASILSKI KONGRES V LJUBLJANI, OD 13. DO 15. AVGUSTA 1939

Četrtna vozina na kongres v Ljubljani velja za vse članke gasilskih organizacij za prihod od 11. do 15. avgusta in za odhod od 13. do 18. avgusta. Če še nisi član, javi se za podpornega člana pri gasilski četli svojega okoliša in dobiš boč člansko (četno) legitimacijo, s katero imaš pravico do četrtnske vozine na železnici. Hkrati kupi istotam kongresno knjižico z znakom za 7 din. Z legitimacijo in kongresno knjižico dobiš na odhodni železniški postaji obrazec K-14 za 2 din in polovično vozovnico do Ljubljane. Vse skupaj pa shrani, da ne izgubiš. Ko prideš v Ljubljano, preskrbi, da čim prej daš ta izkazila (kongresno knjižico in obrazec K-14) žigosati s kongresnim in železniškim žigom. Žigosale se bodo v kongresni pisarni, na Stadionu, na glavnem kolodvoru in še na nekaterih prometnih krajih, kjer bo to v vidnim napisom označeno. Z žigosanimi izkazili imaš potem brezplačno vožnjo pri povratku.

Stanovanjski odsek za gasilski kongres znova z vsem poudarkom prosi Ljubljance, naj takoj prijavijo vse odvisne sobe in postelje. Prenosovalcev v dnevi kongresa bo nepričakovano veliko. Zato, Ljubljanci, dokažimo ob tej priliki našo znano in priznano gostoljubnost! Prijave sprejema glavna pisarna gasilskega kongresnega odbora, Tyrševa cesta 29-II., telefon šte. 43-41.

Za ognjemet je izredno veliko zanimanje. Vsi ljudje ugrabijo in pretresajo vse možnosti in razmere. Vse to se opisati ne da. Treba bo videti, ker kaj takega pri nas še ni bilo in menda tudi kmalu ne bo. Kongresni odbor ni žalil ne truda ne stroškov, in trdka »Pyrotec« v Celju bo postavila vse sile, da bo ognjemet izpolnil vsa pričakovanja. Vstopnice za ognjemet se dobijo v predprodaji v kongresni pisarni (Gospodarska zveza), Tyrševa cesta 29-II. Sedeži po 10 din, sto-

jišča 5 din, gasilci v kroju 3 din (v predprodaji za gasilce 2 din).

Lastniki vseh tovornih in osebnih avtomobilov se vljudno naprošajo, da stavijo Kongresnemu odboru Gasilske zajednice v Ljubljani svoja vozila na razpolago v dnevi 12. do vključno 16. avgusta proti povračilu porabe goriva in dnevnici šoferjem po 50 din dnevno. Prijave naj se pošljejo na naslov: Gasilska zajednica, Ljubljana, poštini predal 297, ali pa telefonično na šte. 21-83.

Gasilska loterija je po svojih krasnih, dragocenih dobilih tako po številu kakor po okusu in koristnosti menda največja efektna loterija pri nas. Zato ni čudno, da je doslej že več kot štiri petine vseh srečk razprodanih. Zadnji čas je, da si nabaviš srečko gasilske loterije! Dobe se po vseh trafikah, pa tudi pri predprodajalcih! Cena srečke 10 din.

Izleti na Gorenjsko bodo po želji udeležencev gasilskega kongresa v dnevi 13., 14. in 16. avgusta, vsakokrat ob 8 zjutraj izpred glavne kongresne pisarne (Gospodarska zveza), Tyrševa cesta 29. — Izlet št. 1 avtobus vozi preko Kranja mimo dvorca Brdo, Naklo na Bled, kamor prispe ob 10 dopoldne. Ogled Bleda, izlet na Grad, vožnja s čolnom in možnost kopanja v jezeru, ob 7 zvečer odhod z Bleda preko Lesc, Radovljice, Kranja in prispe v Ljubljano ob 9 zvečer. Cena temu izletu je 45 din, s kosilom 65 din. — Izlet št. 2: do Bleda ista pot in čas prihoda. Na Bledu postanek. Odhod z Bleda ob 1 v Bohinju. Ogled Bohinja, vožnja s čolnom po jezeru in ogled slapa Savice. Ob 6 zvečer odhod iz Bohinja po istem potu kot zgoraj in prihod v Ljubljano ob 9 zvečer. Cena temu izletu je 65 din, s kosilom 85 din. — Kdor se namerava udeležiti katerega teh izletov, naj takoj sporoči glavni kongresni pisarni Gasilske zajednice, Ljubljana, Tyrševa cesta 29.

Vlomilske tolpe se klatijo po Notranjskem

Ljubljana, 8. avgusta.

Strah in trepet je po raznih krajih v Polhovgrajskih Dolomilih in v okolici Škofje Loke zloglasni razbojnik Bradeško, ki ga varnostne oblasti neprestano love in zasledujejo, toda vedno jim o pravem času pobegne. Že tri leta živi od samih tatvin in vlomov in ropov. Ta ropar je dobil svoje posnemovalce v notranjskih krajih, ki so najbrž z njim v tesni zvezi. Kriminalna kronika res redkokdaj zapiše, da bi bili izvršeni kakšni večji ropi in vlomi po Notranjskem. Zadnji čas pa poročajo mnoge notranjske orožniške postaje o prav drznih nočnih in dnevnih vlomih. Vlomilske tolpe odnašajo povsod prav čedne plene. Kam potem spravijo nakradeno blago, je res čudno!

Vodja te vlomilske tolpe je najbrž neki Jože Lenič. Že ime pove, da ni prijatelj poštenega dela, da je svoje vrste lenuh, da pohajkuje in krađe, kjer le more. Klati se s svojimi tovariši po lepih in senčnih gozdovih okoli Borovnice, Begunji, Cerknice in naprej. Ves je zagorel in izgleda ko kakšen divjak. Spremljajo ga njegovi zvesti pajdaši, ki jih ne morejo še spoznati. So res pravi notranjski rokovanjci in nasledniki roparjev, ki so pred 100 leti bili nevarni zlasti tovarnikom ob glavni državni cesti proti Trstu in ki so napadali potnike, vozniške in tovarniške po cestah. Zato so ustanovili pri Postojni posebno orožniško postajo, ki so jo nazvali »Ravbar-komand«.

Leničeva tolpa zdaj krađe povsod in odnaša mnogim posestnikom velik plen. Poleg Leničeve tolpe pa se je pojavila še druga razbojniška tolpa, ki dela prvi hudo konkurenco, ali pa so skupno dogovorjeni, da vršijo svoj posel eni na tej, drugi na drugi strani notranjskih gozdov. So znani tudi kot drzni tihotapei. V nekaj tednih je bilo izvršenih po notranjskih krajih do 10 velikih vlomnih tatvin. Plen znaša okoli 20.000 din.

Otonica, občina Sv. Vid nad Cerknico, je prijazen kraj. Narod je zdrav in pošten. Noč in dan garajo za svoj življenjski obstanek. Otoničarji so znani kot dobri nožarji in nosijo svoje izdelke prodajati celo v Ljubljano. Ponoči 30. julija so vlomili obiskali posestnika Marka Tekavca. Kaj so pobrali? Zensko rožasto obleko, belo bluzo, koščenca očala, malo ogledalo, avinjsko pleče in hleb kruha. Tekavec ima škodo do 370 din. Čemu jim je bila ženska obleka? Pravijo, da ima ta rokovanjska tolpa svoje ženske, ki jih zalaga z oblekami in lepoticami.

Z Otonice so rokovanjci pešali po gozdovih do Kožljeka, kjer so še isto noč vdrl v trgovino Urške Švigljeve. Odnegli so ji mnogo sladkorja, žgane kave, mnogo cigaret v skupni vrednosti 880 din.

Se ni jim bilo zadosti. Od Švigljeve so prišli k mizarju Lojzetu Korošču. Tam so pobrali nekaj stvari v vrednosti 350 din. Vse so odnesli. Ljudje pravijo, da se ta vlomilska tolpa preživlja edino le z vlomi in da vse spravlja v ekvivališča po kraških jamah. Žive ko Dimeževi rokovanjci, ki so včasih strašili celo romarje na lepi Križni gori. Rokovanjci, ki se klatijo po borovniških in vrhniških gozdovih, so se spustili še dalje tja v lepo cerkniško ravan. Prišli so ponoči skrivaj na Lipenji. Poprej podnevi je tam hodil neki neznan človek in beračil. Dobri ljudje so mu dajali milodare. Sam pa je ogledoval in pregledoval, kje bi bilo kaj dobrega za vlomilske tolpe. Ponoči dne

Športne vesti

Naši teniški igralci se temeljito pripravljajo za potovanje v Ameriko. Kot poslovilno tekmo od zagrebške publike bodo danes in jutri odigrali teniški turnir. Čisti dobiček tega turnirja je namenjen hrvaškim poplavlencem. Danes popoldne igrajo Mitić, Pallada, nato pa Punčec—Koraveva: Kukuljević—Florjanova. Jutri za prvo srečanje valda veliko zanimanje. Zlati pa nastopita v posamični igri: Punčec: Mitić, v igri v dvojce pa Punčec—Kukuljević proti Mitić—Pallada. Naš najboljši igralec Punčec je bil včeraj poklican, da odsluži svoj redni vojaški rok. Punčec je včeraj že položil prisego. Vojaške oblasti pa so Punčecu že dovolile dopust za trening in za današnji turnir ter tudi že za potovanje v Ameriko.

Odhod naš reprezentance v Ameriko še ni popolnoma gotov, ker teniška zveza še ni dobila zaprosene podpore od vlade. Pri prvem obisku predsednika teniške zveze dr. Copa pri ministrskem predsedniku Dragiši Cvetkoviču je slednji obljubil dr. Copu, da bodo naši igralci dobili zaproseno podporo v znesku 150.000 din. Do danes na teniška zveza denarja še ni dobila.

2. avgusta so vdrl v hišo posestnika Toneta Grbca. Odnegli so mu mnogo obleke, raznega blaga in nekaj gotovine. Ima škodo do 1872 din. Od njega so odšli še isto noč k posestniku Francetu Grbcu. Tam so dobili še večji plen. France, ki je dober in pošten posestnik, ki marljivo obdeluje zemljo, ima škodo do 2700 din. Vlomilska tolpa se je nato pojavila v Ložki dolini. Prišla je v Podcerkev. Posestniku Lojzetu Mrmarju so celo odnesli raznega blaga za 2500 din. Odnegli so celo mrljske prte. Od njega so šli k gostilničarju Karlu Turku, ki so mu vzele 900 din gotovine. In še niso bili zadovoljni z nočnim plenom! Obiskali so še to noč posestnika Stankota Mavka, ki so mu pa pobrali malenkost za 82 din. Je pa še več vlomnih tatvin. Splošno cenijo, da je notranjska rokovanjska tolpa odnesla mnogim ljudem za okoli 20.000 din raznega blaga.

Poleg razbojnika Bradeške je zadnje čase zaslovel tolovaj Lenič. Kakšen je ta človek? Jože Lenič je rojen leta 1906 na Vrhniki. Klati se stalno po notranjskih gozdovih, kjer prenočuje po raznih ogljarskih in lovskih kočah. Je visok fant, podolgastega in zagorelega obraza. Pravijo, da ljudem v gozdu ne napravi nič hudega, da jih lepo pozdravlja. Star je okoli 30 let. Zunanost vedno spreminja. Nosi težke podkovane čevlje, baje pa včasih tudi lepe lakaste. Ima pa tajne zveze z mnogimi samotnimi hišami, kjer mu dajejo zavetišče pred zasledovalci.

Iz škofje Loke

Glavni trg dobiva novo lice. Lice škofjeloskega glavnega trga dobiva v zadnjih tednih novo res lepo lice, ki bo kot središče našega mesta vendar enkrat dostojno predstavljal naše mesto na zunaj. Današnja občinska uprava je pred tedni začela preurejati kanalizacijo, ki je bila zlasti na Glavnem trgu zelo pokvarjena in neurejena. Dela so zdaj končana. Občina je dala trgu ponovno nati s gramozom in peskom in nato prevajati s težkim 15 tonskim valjarjem. — Ko je bilo to gotovo, so začeli podirati staro znamenje Matere božje in postavljati novo. Posebnost zase bo ureditev Glavnega trga na tistem mestu, kjer se sekata glavna cesta in pot, ki vodi proti župni cerkvi. Tu bo zgrajeno s spodnje strani krasno stopnišče iz rezanega kamna, okoli trikotno bo zgrajena lepa arhitektonska ograja, v sredini bo vsajena lipa, okoli pa bo prostor za koncerte, ob ograji pa vrtiček za cvetlice. — Na ta način bo dobil naš prostorni trg po moderni električni razsvetljavi, kanalizaciji, novem Marijine znamenju, prelepo urejen prostor. Tudi »Grabec« je že lepo urejen.

Vodovodno vprašanje. Človek bi skoraj mislil, da pri nas sploh ne more priti do zalostnega dejstva, da ostanje celi deli mesta brez pitne vode. Škofja Loka, ki je okoli in okoli obdana od vode, kjer v okolici izpod vsakega kamenčaka prikaže dobra pitna voda, pa brez pitne vode? Letos je že dolgo predmetje z vojašnic vred brez vode, vsa gornja nadstropja na Mestnem trgu brez vode itd. Radi bi vedeli, kaj gospodje okoli Vodovodnega društva mislijo, da ne store niti enega resnejšega koraka, da bi preskrbeli ljudem vsak čas vodoč Prav z malimi stroški bi se dalo preskrbeti dovolj vode, če bi izkoristili studenec pri »Pahovcu« pod Kamnitnikom. Iz studenca bi vodo črpale črpalke na hrib nad njim, tu bi pa bil rezervoar, ki bi odajal vodo mestu ki leži ki leži, kakih 50 m višinsko pod njim in komaj 5 minut od središča. Voda je selno zdrava, studenec pa dovolj močan, da bi lahko preskrbel vodo desetkrat tako velikemu kraju kot je Škofja Loka. Torej prosimo, nujno je!

Okrajno glavarstvo v škofji Loki nas prosi za objavo, da so vse govorice o pojavu črnih koz v Selški dolini neresnične. V Selški dolini pa tudi v vsem škofjeloskem okraju ni črnih koz in jih ni bilo že od konca svetovne vojne sem. Razširjevalci teh za škofjeloskih govorikaj bodaj kaznovani.

Objava. Na temelju § 54 uredbe o izvrševalnihi očitvalnih odredbi, Uradni list št. 28-125 iz leta 1930, se razglša, da je okrajno sodišče v Ljubljani s kazensko razsodbo z dne 22. junija 1939 VII. Kps. 622/39-6 prepovedalo Francu Musarju, delavcu, rojenemu 19. januarja 1907 v Vevčah in pristojnemu v občini Polje, oženjenemu, bivajočemu v Zalogu 37, v smislu § 55 k. z. za dobo 1 leta, počenši s 1. avgustom 1939, zahajati v krčme. Pri tem se opozarja na 2. odstavek § 55 gori citirane uredbe, na podlagi katere je po § 208 k. z. kazniv vsakdo, ki ve za razglašeno prepoved iz § 55 k. z., pa vendar postreže taki osebi z opoiilom.

Vremensko poročilo »Slovenskega doma«

Kraj	Barometersko stanje	Temperatura v C°	Relativna vlažnost	Oblačnost	Veter (sm., jakost)	Pada-vine (mm)	Vrsta
Ljubljana	759.5	25.2	13.7	78	4	0	—
Maribor	759.7	20.4	10.1	80	5	SE,	—
Zagreb	763.4	27.0	11.0	70	0	NE,	—
Belgrad	760.1	31.0	20.0	70	0	W,	—
Sarajevo	762.4	35.0	19.1	70	0	0	—
Vis	760.8	29.0	21.0	60	3	NE,	—
Split	760.7	34.0	24.0	30	0	NE,	—
Kumbo	759.7	31.0	24.0	60	3	S,	—
Rab	760.2	27.0	22.1	60	0	0	—
Dubrovnik	759.2	29.0	22.1	80	3	S,	—

Vremenska napoved: Deloma oblačno in spremenljivo vreme. Nagnjenje h krajevnim nevihtam. Toplota nespremenjena.

Koledar

Danes, torek, 8. avgusta: Cirijak.
Jutri, sredo, 9. avgusta: Roman.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marijin trg 5; mr. Kural, Gosposvetska cesta 10; mr. Bohinec, Rimska cesta 31.

Akademski pevski zbor bo zapel svoji pokroviteljici Nj. Vel. kraljici Mariji. Kakor smo izvedeli iz vrst našega najboljšega pevskega zbora, bo imel APZ priliko peti pred Nj. Vel. kraljico Marijo. Naši akademiki-pevci bodo svoji visoki pokroviteljici v soboto zvečer priredili oficielno podoknico v poletnem dvorcu na »Suvoboru«. Ta vest je razveselila vse, ki poznajo odlične kvalitete zbora naših akademikov. APZ bo ob tej priliki po podoknici priredil na Bledu slavnostni koncert, ki bo v dvorani »Prosvetnega doma«. Na koncertu bo izvajal izbran spored slovenske umetne in narodne pesmi. Želimo našim odličnim pevcom tudi ob tej priliki kar največ uspeha.

Sestanek železničarjev JRZ v Mariboru. Skupni članski sestanek članov kluba železničarjev JRZ za poverjenosti Studenci in Maribor bo v sredo 9. t. m. ob pol 8 zvečer v dvorani gostilne Spuraj v Studencih, Dr. Krekova 24. Poroča g. poslanec Pavle Mašič, Franc Koban in drugi. Povabljeni sta tudi g. poslanca Marko Kranjc in Franjo Zebot. Ker se bodo med drugim obravnavala tudi zelo važna železniška vprašanja, kakor novi delavski pravilnik itd., naj se vsi člani in prijatelji obeh mariborskih poverjenosti kluba železničarjev JRZ in pristihi ter prijatelji stranke JRZ tega važnega sestanka odnosno shoda polnoštevilo in sigurno udeležijo!

Umetnostno-zgodovinsko društvo priredi v četrtek 10. avgusta ob 2 popoldne izlet v Preserje, na Zalostno goro, k Sv. Ani in Sv. Jožefu (Metzinger, Janez Šubič). Priglasite se v trgovini Podkrajšek na Jurčičevem trgu do četrta ob 11 dopoldne. Avtobus 15 din.

Skupna vaja za nastop obveznikov telesne vzgoje ob gasilskem kongresu. Ker v nedeljo zaradi dežja ni moglo biti vaje za nastop, se prične skupna vaja v četrtek 10. avgusta pol ure prej kot je bilo objavljeno v okrožnici. Zbor točno ob 17 pred ljudsko šolo za Bežigradom. Delodajalci so naprošeni, da obveznike o pravem času izpuste iz obratov.

Ali poznate samarijane in samarijanke RK? Pod zastavo Rdečega križa nastopajo ti požrtvovalni prostovoljci vselej in povsod, kjer je ogroženo življenje in zdravje človeka ter nudijo pomoč vsakomur brez ozira na versko ali nacionalno prepričanje. Idealno je delo naših samarijanov v mirnem času. Če pa izbruhne vojna, česar nas Bog obvaruj, so zopet samarijani prvi na krvavih bojnih poljanah, kjer rešujejo življenje ranjenih vojakov ter lajšajo njihove bolečine. Premalo cenimo to legijo ljubezni do bližnjega, ki si hoče zgraditi svoj dom, kjer se bodo opremili in vebžali za svoj vzvišeni poklic. Podprite naše idealne in požrtvovalne delavce! Kupujte in razprodajate tumbolske karte RK. S tem boste pokazali simpatije do naših samarijanov in jim izkazali priznanje za njihovo plemenito delo. Naša pisarna: Gosposvetska c. 2-II, šte. našega telefona 40-31.

Murska Sobota

Uspeli težaj kat. akademsko društva »Zavednost« v Murski Soboti. Od 3.—5. avgusta je priredilo prekmursko društvo »Zavednost« v Murski Soboti v prostorih Martiniške študijske tečaj za akademike in višješole. Pravkar bo poteklo 20 let, odkar je bila Slovenska Krajina osvobodjena in priključena k skupni državi Jugoslaviji, pa je tudi tečaj imel tako obeležje.

Nad 50 akademikov in višješolcev iz vseh strani Slovenske Krajine je prihitelo in redno prisostvovalo zanimivemu tečaju, kjer so se obravnavala važna vprašanja. Marsikateri je odložil motiko, koso ali grablje, ker je pomagal očetu in materi pri napornemu in pravemu kmetkemu delu in pohitel v Mursko Soboto. Poseben poudarek pa je dalo tečaju kat. starešinstvo, ki se je tečaja v večjem številu udeležilo.

Prvi dan dopoldne je predaval dr. Pečan: »O zdravstvu Premurja«. Za njim je govoril dekan g. Jerič: »O osvoboditvi Premurja«, pri katerem je tudi sam sodeloval. Popoldne je predaval ravnatelj šolske gimnazije g. inž. Zobec: »O srednjih šolah«.

Drugi dan je bilo na vrsti predavanje g. župnika Bejka: O političnem prerezu ob 20letnici osvoboditve. Nato je govoril profesor g. Šostarec: »O verskih razmerah v Premurju«. Popoldne je bilo na vrsti predavanje šolskega nadzornika g. Antaurja: »O ljudskih šolah v Premurju«.

Zadnji, tretji dan tečaja je govoril šolski kaplan g. Škraban o temi: »Sezonsko delo in obstoj Premurja«. Vsi predavatelji so snov obilno podali, kjer je bilo mogoče izluščiti hibe in smernice za bodoče delo v Slovenski Krajini. Po vsakem predavanju se je razvila zelo zanimiva debata, v katero so prav pridno posegali vsi prisotni. Na kraju vsakega takega živahnega razgovora so bili sprejeti tudi praktični sklepi. Katoliška mladina Slovenske Krajine je na tem tečaju dokazala vso zrelost in popolnoma razumelo poslanstvo, ki jo čaka pri gospodarstvem in kulturnem delu za procvit Sl. Krajine. Slovenije in jugoslovanskega naroda. Mladina, organizirana v društvu »Zavednost«, je prežeta z etičnimi načeli krščanstva, prežeta vse skozi z borbenim slovesnostvom bo bodoča nosilnica življenja v močni in svobodni domovini Jugoslaviji. Ta razgibana obmeina mladina bo prav gotovo, če bo potrebno, prva stopila na branik za jugoslovanske svetlinje in se že danes z vso odločnostjo bori proti vsaki tuji navlaki.

Cela vojska detektivov Scotland Yarda se že dolgo prizadeva, da bi ji padel v roke

mož, ki vodi irske teroriste

Kadar pači bomba v Manchesteru, Glasgou, Dublinu ali kakem drugem mestu, se ni treba prav nič spraševati, kako in kaj. Vsak ve: to je pozdrav od Sean Russella, vodje irskih teroristov. Trenutno si Angleži belijo glave s tem, kje se ta človek prav za prav mudi. Naloga znamenitega Scotland Yarda, ki slovi po najboljših detektivih na svetu, je odgovoriti na to vprašanje. Komisar Canning, eden od »kanonov« Scotland Yarda, išče s pomočjo vse armade detektivov pri pristaniščih, po vseh večjih angleških mestih in celo v Londonu samem tega držnega in neustrašenega vodjo irskih teroristov. Često mogoče je, da se je skrival v glavnem mestu, da bi tako preliščil policijo. Od kar so ga izgnali iz Amerike, nihče ne ve, kje je. Mogoče je prišel v Evropo, morda pa se mu je posrečilo izmuzniti se nazaj v Ameriko.

Rdeči orjak

Ta mož, ki je spravil vse angleško policijo po koncu, je dolg skoraj dva metra. Njegova široka pleča pričajo, da se skriva v tem orjaskem telesu nenavadna telesna moč. Čeprav mu je že petdeset let, vendar si je s telovadbo in športom ohranil mladostno prožnost in gibčnost. Njegovi starši so bili bolj revni kakor pa bogati in so ga le s težavo vzdrževali, da je mogel študirati na univerzi v Dublinu. Tukaj je živel s svojima bratoma Patrickom in Jožefom, ki sta imela majhno trgovino z železino in drobnarijo na cesti Strand Road, ki je oddaljena petnajet minut od glavnega mesta. Tu je pomagal svojima bratoma delati in prodajati lopate, grablje in podobno vrtnarsko orodje. Med ljudstvom pa je širil propagando in nezadovoljstvo. Ko se je za njegovo politično delovanje začela zanimati policija in preiskala hišo, v kateri je stanoval, je odkrila zanimive stvari. Do tal v kopalnici je bil pokrit s stekleno ploščo in če si pritisnil na gumb, ki je bil skrit pod umivalnikom, se je plošča dvignila, in prikazala so se skrivna vrata, ki so vodila v majhno sobo, v katero je prodirala svetloba skozi podstrešno okence. Notri pa je bil samo stol in miza. To je bila njegova delovna soba.

V službi strahovanja

S petindvajsetim letom je zapustil univerzo in tedaj se začne njegova življenjska pot, boj za svobodo Ircev. Takoj po končanih študijah ga je zanimal val gibanja in takoj v začetku je pokazal tako vneto, da je kmalu napredoval. Ko je leta 1916. v Dublinu izbruhnil upor, je bil že »vodja celice«. Leta 1920. si je pridobil že toliko zaupanja, da so ga postavili na zelo važno in zaupno mesto — postal je »ravnatelj municijskih skladišč« ali z drugimi besedami — postal je tisti, ki je enoval in vodil atentate. Pred nosom angleške policije je organiziral dvanajst municijskih skladišč, ki so bila vsa sijajno opremljena. Tako je bilo vse dobro pripravljeno in nekega dne je v dublinski carinarnici nastala strašna eksplozija. Izbruhnil je silovit požar, podoben požaru, ko je zgorela v Berlinu poslopje državnega zbora. Russell, organizatorju in zasnovatelju, pa se je posrečilo izmuzniti se policiji, kako, tega nihče ne ve.

Trgovec s paradižniki

Po tem dogodku se je umaknil iz javnega delovanja in si je najel hišo, obdano okrog in okrog z vrtovi. Hotel je, da bi ga nekoliko pozabili. Tu je začel gojiti solato in paradižnike, in posel mu je šel dobro od rok. Ničesar ni bilo več čuti o njem in melili so, da bo opustil nadaljnjo borbo. Tako je šlo vse do leta 1934. Šest let je živel kot »kmet-gospodar« in vse ta čas ni bilo slušati, da bi bil kje izvršen kak »resnejši« atentat. Toda leta 1932 je opustil kmetovanje in spet mu je zavrela vroča uporniška kri. Tedaj je prišel na oblast de Valera in Russell je šel k njemu ter ga vprašal, ali obljubi, da bo proglasil irsko republiko. Na to ni dobil nobenega odgovora. Na drugo vprašanje, ali mu obljubi, da bo majhno republikansko vojsko spremenil v redno vojsko, pa mu je de Valera odgovoril »ne«.

Medtem, ko je Russell kmetoval, je delo teroristov zelo nazadovalo. On pa je spet zbral ljudi, jih razvel in jim budil vero v boljšo bodočnost. Po poldrugem letu je hotel zopet uprizoriti udar. Nekaj so jih polovili in »pomirili«, on pa se je zopet izmuznil in tako je postal sam vodja vsega gibanja. Leta dni pozneje pa so po dublinskih ulicah pojavili letaki, ki so naznanjali, da se je irsko gibanje zopet začelo. Na njih je bil podpisan Russell in šest njegovih pomagačev. Od teh sta znani samo dve imeni in sicer Georg Plunkett ter Flemming, ki je zaradi svoje blazne drznosti postal znan. To je bil tisti človek, ki je letos januarja meseca naslovil na Halifaxa ultimatum, da naj Angleži v teku starih dni odpokličejo vse čete, ki jih imajo na Irskem.

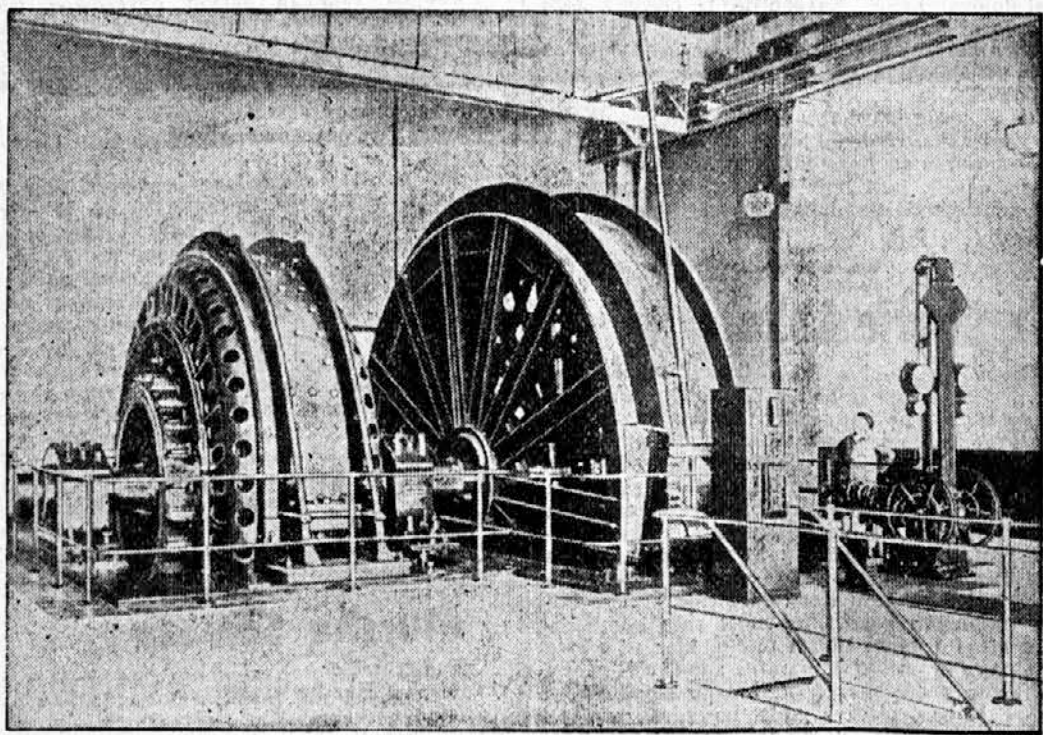
Zadnji boj

Za svoj zadnji boj je Russell zbral ogromno silo. V dublinski pokrajini je imel 1500 mož, v severni Irski 5000 mož, v Angliji in Škotski pa 3000 mož. Poleg tega pa je razpolagal še z 300 do 400 »metalci bomb«. Pred tremi meseci je Russell odšel v Ameriko, kjer je hotel širiti propagando. Tja je potoval s potnim listom, ki ga je potrdil ameriški konzulat v Dublinu in v Ameriko je izjavil, da je prišel obiskat svojega sorodnika. Tam je začel s propagando in je zbral okoli 100 milijonov din. Vprašanje je, ali se mu je posrečilo, da se odnese ta denar in srečno prišel na Irsko. Scotland Yard je prevzel nalogo, da to pojaani, kar se mu bo morda le posrečilo.

Druga hčerka holandske princeze Julijane je dobila ime Irena, Ema, Elizabeta.

Bivši albaneksi kralj Zogu je s svojo soprogo in spremetvom prispel iz Osla v Anvers. Odtod je najprej odpotoval proti Bruslju.

Neka italijanska tvrdka je vzela v Barceloni v najem za 6 milijonov peset zemljišča, da bi zgradila nebotičnik, ki bi imel 20 nadstropij. V tej palači bi bili vsi italijanski uradi.

Največji dvigalni stroj na svetu imajo Nemci. Premer ogromnega kolesa meri 7,5 m. Stroj ima moč 10.000 konjskih sil. V eni uri s pomočjo tega stroja lahko dvignejo iz globine 1050 m 545 ton premoga, ali v enem dnevu, če teče stroj samo 14 ur, približno 140.000 metrskih stotov.

Lojze Pajtlar:

BEG IZ TUJSKE LEGIJE

Med njegovim govorom smo stali mirno in vsi trdi. Njegov glas je bil rezek kakor bi se sabljo sekal kamenje. Nisem razumel, kaj pripoveduje, šele pozneje so mi povedali tovariši, toda čutil nisem nič drugega, kakor bi bil čutil, če bi bil kapitanove besede po emislu razumel.

Vse, kar sem skušal do zdaj, mi je govorilo, da Legija ni šala, niti kino. In najbolj prepričljiva skušnja o tej resnici so bile kapitanove besede, ki so mi mrzlo in grozljivo zvenele v glavi ves večer in prvo dolgo noč, katero sem prebil v Afriki, na robu Sahare, na pragu neznanosti, čudnih, hudih dni...

Dobili smo uniforme, nove, po nafitalnu smrdeče. Natakli smo si belo ovite čepice na glavo ter se začeli kar v skladišču preoblačiti. Oblačenje ni bilo nič posebnega, edino dolgi, široki pas iz modrega blaga nam je bil tuj in smešen.

Počasi smo se prelevili v bolj ali manj nerodne legionarje.

Ko smo odhajali, se mi je spet pridružil Poljak. Vprašal me je:

»Kam boš dal civilno obleko?«
»Kaj vem!« sem mu odgovoril.
»Daj jo meni!«
»Čemu?«

»Prodaj ti jo bom.«
Prodaj mi lahko sam, sem si mislil in dejal:

»Ne dam.«
»Kakor hočeš,« je odvrnil Poljak in šel svojo pot.

Obleke mu nisem dal, čeprav ni bila veliko vredna. Nisem mu zaupal, da mi ne bi izkupička zapil.

Zvečer sem jo prodal sam in dobil za njo celih sedem frankov, dobrega kovača. Civilne reči v Legiji očitno niso imele velike cene.

Ob tem novem epizodanju mi ni ostalo drugega, kakor da se znebim še izkupička za zadnji ostanek svojega nekdanjega bitja.

S Poljakom sva pa vseeno ostala dober prijatelj. Bila sva veliko skupaj, počutil me je v marsičem in me obvaroval marničesa hudega. Jaz mu za njegovo prijaznost nisem vračal veliko — tu pa tam sem mu plačal za četrtinko v kantini, pa sva bila zgovorjena.

Tudi pozneje je bil z menoj v isti kompaniji, a v začetku leta 1937, je odpotoval v Tonkin, Zadnja Indija, kjer ima Francija tudi Legijo.

Mislili smo, da se bo že tu v Oranu

začel pouk in običajno vojaško življenje. Toda ni bilo tako. Pustili so nas v Oranu samo še dober dan. V mesto nismo smeli, tako da nismo mogli videti, kakšna je Afrika od blizu.

Tretje jutro pa so nas podčastniki postavili v vrsto, dobili smo puške in nahrbtnike, potem smo odkorakali na oransko postajo. Tam so nas zgnatili v živinske voze, malce bolj zračne kakor so tisti, na katerih piše »8 konj«.

Vozovi so bili navzlic jutranji uri razbeljeni, kakor da ponoči ni utegnila izpuhteti iz njih vročina žgotic dni. Preden je vlak potegnil, smo bili ve premočeni. Podčastniki so se sprehajali mimo voz ter se nam emejali:

»Prav, otroci. Zares je prijetno hladno. Počakajte, da pridemo v Bel-Abes. Tam se boste pogreli...«

Pot v Sidi Bel-Abes je vlak vozil šestdeset kilometrov dolgo progo. Starejši legionarji, ki so bili z nami novinci, so na vsaki postaji nosili vino iz kolodvorskih gostlin. Zato so se podčastniki postavili pred vrata, toda kljub temu je Poljak odinril podčastnika in šel iskat vino, a mu je vlak odšel. Dobil je sedem dni zapora.

Pot čez valovito ravan med Oranom in Sidi Bel-Abesom ni bila posebno zanimiva. Nič ni kazalo, da bi bili v Afriki. Polje lepo obdelano, vinogradi epeljami ob žicah kakor v severni Franciji, bele hiše ravnih streh kakor kje v Italiji, v ozadju visoke, zasnežene planine — kakšna Afrika...

Sloviti norveški književnik Knut Hamsun, ki je bil 4. avgusta star 80 let. Na sliki ga vidimo v družbi svoje žene.

Pisan drobiž

Znani ameriški raziskovalec Južnega tečaja Elsworth je izjavil, da pripravlja svojo peto pomorsko in letalsko odpravo v Antarktiko, kjer bo ostal čez zimo. Njegova odprava bo čisto ločena od tiste, ki bo jeseni letos odšla pod vodstvom admirala Byrda na Južni tečaj.

Pod imenom »Kirin Sintetic Petroleum Company« je bila ustanovljena japonska družba s kapitalom 100 milijonov jenov, katerega bo polovico plačala mandžurska vlada, polovico pa družba »Jap. Imperial Oil.« To nova podjetje bo začelo konec prihodnjega leta proizvajati letno po 300.000 ton petroleja. Premog, ki je potreben, bodo dobivali iz Sulana, kjer je mandžurska družba za proizvodnjo premoga ustanovila posebno podjetje s kapitalom 20 milijonov jenov za izrabo tamšnjih rudnikov. Poleg tega bo zgrajena posebna železniška proga, ki bo ta premog dovažala v Kirin.

Bolgarske državne železnice so naročile v Nemčiji za 8 in pol milijona mark raznega železniškega materiala. Med drugim je naročenih 180 vagonov, od katerih jih bo 96 za mednarodni promet.

Neki arabski list poroča, da pripravljajo Angleži spet nov načrt za rešitev palestinskega vprašanja. Ta načrt določa razdelitev Palestine na šest upravnih pokrajin, in sicer na Galilejo, s sedežem v Nazaretu, v Haifo, v Samarijo s sedežem v Nablusu, v jeruzalemsko okrožje, Lido, s središčem v Jaffi in Gazo. Jeruzalem z okolico bo dobil Kristijana kot vrhovnega uradnika. Za pokrajino Haifa in Lido so določeni vrhovni uradniki, za ostale pokrajine pa komisarji muslimani. Za vso Palestino določa novi načrt šest osrednjih ministrstev in sicer ministrstvo za narodno zdravje, ministrstvo za javna dela, ter prosvetno, kmetijsko in poštno ministrstvo ter ministrstvo, ki bo skrbelo za zaščito številnih svetih krajev v Palestini. Finance, železnice, carine in sodišča bi za prehodni čas ostale v rokah Angležev.

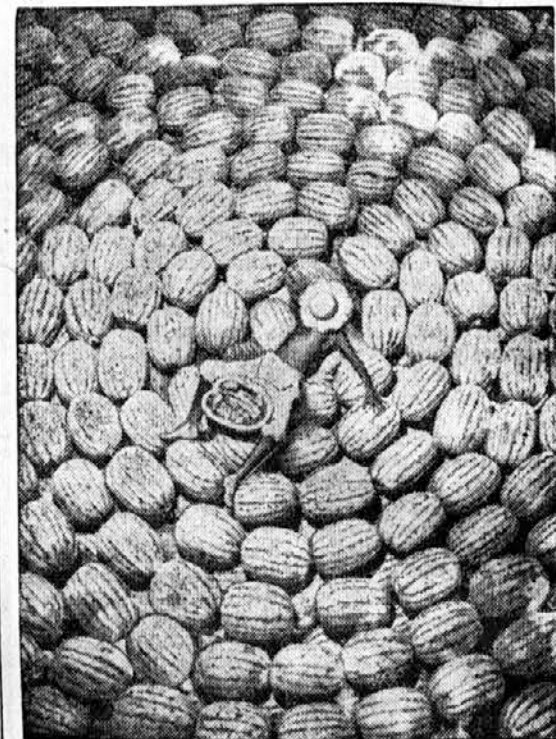
Na razstavi italijanskih čezmorskih dežel bo v paviljonu italijanskih srednjeveških republik razstavljena tudi neka benečanska galeja iz konca 16. stoletja, na kateri je tedaj beneški admiral poveljeval enemu krilu kršćanske mornarice v bitki pri Lepantu. Posebni ladjedelnici v Neaplju grade to galejo, katere ureditev in oprema bo kar najbolj verno posneta po stari galeji.

Eden izmed preživelih članov poljske znanstvene ekspedicije na Himalaji je poslal pismo agenciji Pat: V pismu navaja podrobnosti o tragični smrti šefa poljske znanstvene ekspedicije inž. Karpinskega in inž. Bernardijeviča. Nesreča se je pripetila v višini 7150 m, na gori Tirsuli, v noči med 18. in 19. julijem, drugi dan po nesreči so pa preživeli člani ekspedicije našli na kraju nesreče stvari ponesrečenih poljskih učenjakov, ki ju je zajel 200 m dolg, 120 m širok in 10 m visok plaz. Trupel obeh učenjakov niso našli. Zaradi zelo težavnega terena ju niso več iskali. Mislijo, da je oba poljska učenjaka-turista smrt doletela trenutno.

Ladja »Beaverhill«, last družbe »Canadian Pacific«, je na vožnji iz Montreala v London trčila v novofundlandskih vodah ob ledeno goro. Parniku je odplul na pomoč ledolomilec »Champlain«, vendar plove zaradi meglice počasi proti ponesrečeni ladji. »Beaverhill« ni v neposredni nevarnosti. Na njej ni potnikov. Po radijskih poročilih voda ne prodira v notranjščino. Parnik plove počasi v gosti megli.

Vodja nemške delovne fronte dr. Ley je rezerviral gledališče v Beiruthu za štiri dni za nemške delavce. Tja pride okoli 7000 delavcev iz vse države, da se udeležijo festivala. Delavcem bodo pred tem predavali o Wagnerjevih operah. Delavci bodo prisostvovali predstavam »Letečega Holandca«, »Tristana in Izolde« in »Parsifala«.

Doslej so tele države prijavile svoje filme za sedmo mednarodno razstavo filmake umetnosti v Benetkah: Argentina, Belgija, Egipt, Španija, Češka, Indija, Francija, Japonska, Nemčija, Anglija, Holandska, Romunija, Švedska, Švica, južnoafriška unija, Madžarska, Urugvaj in Italija.

V ameriških Atenah v državi Texas si je iznajdljivi zamorec polskal hladila pred silno vročino kar na melonah.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Torek, 8. avgusta: 12 Iz Mozartovega carstva (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Duet orgle in harmonike (gg. Petan Ciril in Stanko Avgust) — 14 Napovedi — 15 Napovedi, poročila — 19.30 Deset minut zabave — 19.40 Nac. ura: Radiu in Jugoslovanstvo (Vojislav Radovanović, publicist) — 20 Godalni oktet igra... (plošče) — 20.10 Cilji in nameni narodno obrambnega dela (g. prof. Rudolf) — 20.30 Prenos koncerta vojaške godbe iz Marijora: Dirig. Josip Jiranek — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Vsekomu nekaj (plošče).

Sreda, 9. avgusta: 12 Iz čeških operet (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Kitarski tercet (gg. Stanko Prek, Josip Privšek in Maks Slovnik) — 14 Napovedi — 18.30 Mladinska ura: Opazuj in poslušaj (g. prof. M. Adlešič) — 18.45 Veseli ritmi (plošče) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Slike iz narave (g. prof. France Pengov) — 19.40 Nac. ura: Radio v našem narodu (Jovan Malezanović, učitelj) — 20 Lehar: Dežela smehljajajo, venček (plošče) — 20.15 Zona in tovarniško dolo (gde. Zlata Pirnat) — 20.30 Koncert delavskega glasbenega društva — 21.15 Violinski koncert g. Uroš Prevorsek, pri klavirju g. prof. Marjan Lipovšek — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Originalna švicarska godba (bratje Malenšek).

Drugi programi

Torek, 8. avgusta: Belgrad-Zagreb: 20 Nar. gl. 20.30 Vok. konc. — 21.10 Dva klavirja — 21.40 Zab. gl. Bratislava: 20.30 Španski napravi — 21 Nar. gl. — 22.15 Komorni konc. — Sofija: 19.15 Nar. gl. — Varšava: 21 Simf. konc. — Budimpešta: 20.30 Salonski ork. — 22 Cig. ork. — 23 Vojaška godba — Trst-Milan: 17.15 Plesnino — 21 Puccinijeva opera Manon Lescaut — Rim-Bari: 21.30 Simf. konc. — Berlin: 19 Operetna glasba. 20.15 Plesni večer. — Königsberg: 20.35 Wagnerjeva opera »Leteči Holandec« — Hamburg: 20.15 Vojaška godba. — Lipsko: 20.15 Druždasko društvo solistov, Strassbourg: 20.30 Vojaška godba.

Sreda, 9. avgusta: Belgrad: 20 Massenetova opera »Werther« — 21.35 Klavir — 23 Filh. konc. — Praga: 20.05 Igra — 21.35 Novejša slovaška gl. — Sofija: 20.20 Zab. konc. — 21.25 Novejša slovaška gl. — Janko in Metka. — Varšava: 19.30 Ork. in solisti — 21 Chopinov konc. — Budimpešta: 20.10 Igra — 22 Operni ork. — 23 Cig. ork. — Trst-Milan: 17.15 Plesna gl. — Pihala. Rim-Bari: 21 Pesmi in plesi — 22.10 Kom. kvartet. — Florencia: 21 Verdijeva opera »Traviata« — Dunaj: 20.15 Vojaška godba. — Bratislava: 20.35 Plesna gl. — Lipsko: 19 Mozartova opera »Don Juan« — Monakovo: 21 Hoffmannove skladbe. — Strassbourg: 20.45 Beethovenov koncert.

dolgo zakrivljeno palico, po noši in obrazu podoban bradatim pastirjem izpred domaćih jaslje.

Včasih smo prevozili črno, asfaltirano cesto in videli, kako po njej caplja dolga vrsta garjavih, zguljenih kamel, na katerih so tu pa tam tezdariji črni možje, vse zahotani v bele oglavnice, s težkimi, pisanimi plašči na ramah. Bile so karavane, ki so prihajale iz zagonetnih, skrivnostnih krajev: z višav divjega Atlasa, iz Sahare, iz pokrajin, kjer prebivajo Tuasegi in kabilni in stotine divjih arabskih rodov.

Tiste trenutke smo se spomnili, kje smo. Vozili smo se na jug, v pokrajine, ki predstavljajo neskončno, nevarno kraljestvo Legije.

V Bel-Abes, kakor legionarji imenujejo mesto Sidi-Bel-Abes smo prispeli srečno. Bel-Abes je glavni stan Legije, ki ji je tedaj poveljeval general Rollet. Na kolodvoru nas je čakal godba — dve sto mož — in nas spremlila do kasarne.

Namestili so nas v kasarno, čisto pod streho, v četrtem nadstropju. Postelje so bile čiste, čevlji na svojem mestu, obleka zložena, ko bi bila zlikana, bidon, posoda za vodo, ki drži dva litra — je bil obrnjen na robe, da ja ne bi kateri od nas imel v njem vino in se opijanal ponoči doma.

Prvi vtis, ki smo ga dobili tu, je bil: red, disciplina. Ob njem se je spet razpršilo nekaj sanj o divji svobodi in romantičnem življenju, ki naj bi nas čakalo v Tujski legiji...

Izpred žotorov so nas pozdravljale temnopolte ženske v beduinski obleki.

Tu pa tam smo prehiteli čredo temnih ovac, ki jo je varoval zagorel Beduin z